Poštnina plačana v gotovini

ILUSTRIRANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X. V Ljubljani, 18. avgusta 1938. Štev. 33.

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III. Telefon št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: za 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpčna petitna vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 milimetrov) din 7'—. Med oglasi stane vsaka petitna vrstica din 4'50. — Notice: — vsaka beseda din 2'—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0'50. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Kdor ne seje, ne žanje

Slov. pregovor.

Danes:

ENO LETO MILIJONAR

(Gl. str. 3)

Stališče današnje matere

Na uvodnik v 31. številki našega lista smo iz vrst naših bralcev dobili spodnji zanimivi odgovor.

Vsi vemo, da je vojna rodila mnogo gorja in splošno zmedenost v svetu. Živimo v dobi modernizacije, tehnike in hitrosti, zato je razumljivo, da so se nazori in čustva ljudi v tem času tudi popolnoma spremenila. V tem življenjskem vrtincu nas kolo sreče ali roka usode porazdeli po lastnih čustvih, pameti in po nazorih v razne skupine in razrede. Če nekdo reče, da je kakšna stvar lepa, pravi drugi, da je grda. Nekdo pravi, da je to ali ono pošteno, drugi trdi narobe.

Kdo ima prav? Ali mati v podobi paznika z bičem v roki zmerom na preži nad svojima doraščajočima hčerkama, ali pa kavalir, ki je povabil hčerko na izlet, plesne vaje ali na podobne zabave z dobrim namenom, da jo spozna, do dobra spozna in šele potem zaprosi za njeno roko.

Za srednjo pot hočete vedeti? Draga gospa, kje so tisti dobri stari časi, ko je dekle lahko mirno čakala v materinem okrilju, da je prišel kakšen namišljeni vitez po določitvi staršev in jo popeljal v zakonsko gnezdo, kjer ji je lahko nudil vse udobje? Ali se res ne morete zdramiti iz zastarelega dremanja niti danes ko je kaos in metež za suho skorjo kruha tako velik? Ne primerjajte vaše vzgoje z vzgojo v letu 1938!

Kako more mlado dekle spoznati svojega bodočega moža, ga oceniti, ali je vreden ali nevreden naklonjenosti, če ji materina strogost tlači sleherno prosto odločanje in ubija vso samozavest in samostojnost njene mlade duše. Pametna žena z doraščajočimi dekleti naj bi prvo bila dobra mati, hkrati pa tudi tovarišica. Prav v tebi, mati, naj bi gorela plemenita duša, polna nežne ljubezni za svoje dete! Že v rani mladosti bi morala mati vcepiti svoji hčeri v srce zaupanje do matere tako, da se zateče k njej v dvomih in temi. Takrat stran z lažno moralo in omejenimi predsodki! Srce matere in žene naj spregovori! Zavedaj se, mati, da nihče ne more mladini braniti mladostnega in poštenega veselja. Nihče nima pravice, jemati mladini, kar je njenega po naravnih zakonih za veke. Jalovi sadovi vzgoje so pa, če se mora mati za vsak korak svoje hčere bati in trepetati v večnem strahu za njeno poštenje!

A vi zaupate svojim hčerkam, le klepetulj in obrekljivcev, ki glodajo sosede in celo vas do kosti, teh se bojite. Vam, ki ste v življenju tako pošteno in značajno ravnali, se čudim, da vam gredo do živega besede hinavskih obrekovalcev in to v trenutkih, ko je bodočnost vaših hčerk na tehtnici.

Vsak značajen človek ve, kaj dela in mu je zato neznosno vprašanje: »Kaj bodo ljudje rekli?«

Dobro vzgojeni gospod je imel prav, ko je dejal, da je spoštovanje podlaga ljubezni in šele oboje hkrati podlaga za pravo srečo. Le z vzgojo njegove baže se ne morem strinjati. Ne trdim, da mora iti dekle iz rok v roke, preden stopi v zakon. Poročen sem že več let in lahko iz izkušnje mirno trdim, da bo le tisto dekle, ki se je v mejah dostojnosti udejstvovalo v javnosti in v družbi, znalo pozneje čutiti z možem, ga znalo ceniti in mu biti nežna žena, dobra mati otrokom in skrbna gospodinja.

Govorim iz lastnih izkušenj in na temelju svojih dolgoletnih opazovanj.

Gospodu O. D-ju se nikakor ni posrečilo prikriti ukoreninjene sebičnosti pri izbiri neveste. Delno smo vsi glede tega egoisti, toda če bi bili vsi moški dobesedno takšni v svojih zahtevah, kakor je gospod O. D. dejal, potem — joj dekleta! Ve vse, ki ste dorasle brez staršev ali v pomanjkanju vzgoje, vse, ki ste se na najrazličnejše načine pehale po službah in tako ostale na površju, vse, ki ste že pred poroko ljubile — vse te revice naj bi bile obsojene na sramotni oder, vse naj bi ostale brez moža.

Dekle, ki je bilo v svoji iskreni ljubezni razočarano in je tako rekoč padlo, še zmerom ni propadlo!

Na srečo je še mnogo plemenitih mož z globoko razumevajočo dušo. Mož, ki znajo tudi v blatu najti diamant, ga dvigniti k sebi, očistiti in ceniti.

G. S.

RAZGLED PO SVETU

V DOBI ORJAŠKIH MANEVROV

Za velikanskimi angleškimi letalskimi manevri so se začeli milijonski manevri nemške armade na zahodu in vzhodu. — Rusija in Japonska sta se začasno pobotali

V Ljubljani, 18. avgusta.

Kakor smo napovedali v našem zadnjem političnem pregledu, se je japonsko-ruska zadeva končala na miren način. Japonci in tudi Rusi so spoznali, da še ni prišel pravi čas za resen spopad, odločili so se torej za pametnejšo, zmernejšo pot — za mir. Ob tej poravnavi čutimo menda hkrati z našimi cenjenimi bralci dvojno zadoščenje. Prvič zadoščenje kulturnega in civiliziranega človeka ob okoliščini, da se da tudi danes, ko tli na vseh koncih in krajih, poravnati še tako oster spor mirno in s pametjo. Drugo zadoščenje je pa tako rekoč naše zasebno uredniško zadoščenje, je zavest, da smo psihološko in logično pravilno sklepali, da čas za ruskojaponsko vojno še ni zrel.

Že koj drugi dan, v četrtek popoldne, so Japonci in Rusi ustavili sovražnosti in sklenili premirje. Na splošno so Japonci na vsej črti odnehali. Sporno jabolko, hrib Čangkufeng je dejansko ostal še danes ruski, pa najsi Japonci kakor koli namigavajo, da pripada njim; to ni drugega, kakor pihanje okrog vrele kaše. Sicer je pa Čangkufeng ruski še izza leta 1886., ko so ga dobili po pogodbi s Kitajci.

Če so nekateri listi pisali, da je morala Rusija kapitulirati, to ne drži, kajti Rusi niso prepustili Čangkufenga Japoncem, pač so se pa morali Japonci umakniti s hriba in okolice. Vse drugo, glede točne določitve meje, se bodo pa Japonci in Rusi še domenili zdaj, pri pogajanjih. Da je pa Čangkufeng res ruski in ne japonski, so pokazali tudi zemljevidi ki so jih te dni objavili razni svetovni listi na podlagi zemljevida, spravljenega v moskovskih arhivih. Ta zemljevid je bil priložen pogodbi iz leta 1886.

Na splošno trdijo, da so te incidente izzivali Rusi, predvsem v podporo Kitajski. Vendar to mnenje ni popolnoma točno, kajti s tem, da so Rusi našli priložnost dražiti Japonce, še ni rečeno, da so tudi dejansko krivi. Ne smemo pozabiti, da je bil Čangkufeng ruski. Dolgo je stal Čangkufeng, ne da bi se kdo zmenil zanj; na lepem pa, ko je postala napetost na vzhodu vse hujša, so Rusi spoznali, da je ta hrib izredno ugodno strateško oporišče. In poslali so nanj svoje čete. Kdo bi jim mogel to zameriti, danes, ko se države pulijo za polarne pokrajine, češ da bodo v bodoči vojni velikega strateškega pomena... Rusi so torej hočeš nočeš izrabili to napetost in hkrati ponagajali Japoncem. Dejanska pravica je pa prav toliko ali pa še bolj na njihovi strani kakor na japonski in to pravico bodo morali Japonci pri pogajanjih upoštevati, ako se bodo s svojo močno sosedo hoteli res trajno pobotati.

***

V torek po praznikih so se pričeli že dalj časa napovedani orjaški nemški manevri. Pri njih sodelujejo topovi, tanki, motorizirane čete in skoraj poldrugi milijon vojaštva. Manevri se vrše v glavnem na zahodni meji proti Franciji in na vzhodni meji proti Češkoslovaški.

Vzlic temu, da se širijo razne vznemirljive vesti, kajpak še ni treba, da bi ti manevri sami po sebi kaj nevarnega pomenili. Pomisliti moramo, da so pred tednom dni imeli tudi Angleži velikanske letalske manevre, največje v zgodovini letalstva in vendar ni nihče zato morda sklepal, da je v bližnji bodočnosti na vidiku kakšna vojna — da pravkaršnjih francoskih alpskih manevrov niti ne omenimo. Tudi nemške manevre moramo za zdaj gledati z istega stališča. Da tako mislijo tudi v Parizu in Londonu, nam dokazujejo uradni in poluradni glasovi iz obeh zahodnoevropskih prestolnic. Tako je na primer francosko zunanje ministrstvo izdalo te dni poluradno poročilo, v katerem pravi:

»Francoska vlada zaradi gibanja nemške armade ni v skrbeh in presoja položaj mirno. Francoska vlada je pa vseeno stalno na straži. Danes je dobila od francoskega poslanika v Berlinu, Françoisa Poncetà tole pomirjujočo brzojavko: ‚Poročila o nemških vojaških pripravah, posebno ob naši meji so, kolikor morem ugotoviti, bistveno netočna'.«

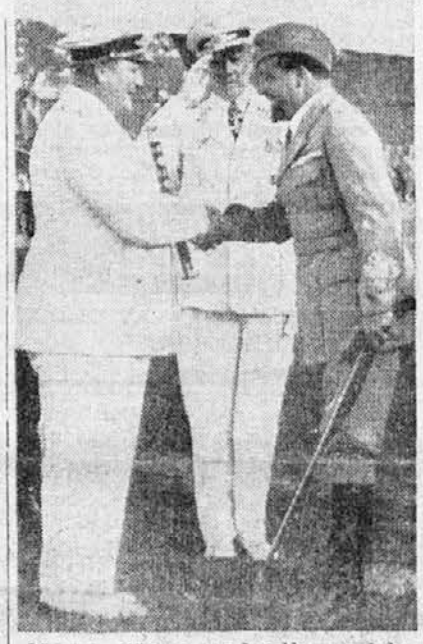

Marsal Göring pozdravlja maršala Balbo ob njegovem prihodu v Berlin.

Razen tega je francoska vlada sporočila francoskemu poslaniku v Pragi de Lacroixu, da lahko takoj odpotuje na dopust. Tako je francoska vlada pokazala, da je ohranila mirno kri in da ne prisoja nemškim vojaškim manevrom nikakšnih posebnih, mir ogrožujočih namenov.

Tudi berlinski glasovi so na svoj način pomirljivi; ko so se namreč pričele v tujini širiti razne vznemirljive vesti, je poslala velika ameriška agencija ‚United Press' svojega poročevalca v nemške obmejne predele. Poročevalec si je natanko ogledal vse obmejno ozemlje, pa tudi več nemških večjih mest in je ugotovil, da ni mogel nikjer opaziti kakšnega posebnega premikanja nemških čet. Dalje je ‚United Press' vprašala tudi pri odločilnih nemških in zunanjih činiteljih, ali naj ob koncu tega tedna res pričakujemo — kakor se širijo glasovi po tujini — podobna presenečenja, kakor sta bila zasedba Porenja in nemški pohod v Avstrijo.

Na ta vprašanja je z več odločilnih strani prišel odgovor, da je najboljše, ako vidimo v velikih nemških manevrih demonstracijo nemške vojaške moči in da še ni bati nikakšnih presenečenj, vsaj vse dotlej ne, dokler se mudi lord Runciman v Pragi in dokler se trudi za ugodno ureditev sudetsko-nemškega problema. Nemška zunanja politika bo potlej pač odvisna od uspeha njegove misije in od politike, ki jo bosta vodili Anglija in Francija. Ker pa ne moremo pričakovati, da bi lord Runciman končal svojo nalogo pred koncem septembra, pač tudi lahko računamo, da nemška vlada poprej ne bo ukrenila nič odločilnega in da za zdaj ni nikakšne posebne nevarnosti.

To stališče potrjujejo delno tudi velike priprave za sprejem ogrskega kraljevskega namestnika — Horthyja in priprave za letošnji narodnosocialistični kongres, ki se bo vršil od 4. do 12. septembra v Nürnbergu, kakor je bilo že pred več meseci sklenjeno.

***

Še eno zanimivo novico so ta teden objavili veliki svetovni listi. Intervju nekega češkoslovaškega novinarja z dr. Panditom Nehrujem, naslednikom Gandhija in zdanjim voditeljem Indijcev. Češkoslovaški novinar je dr. Nehruju zadal več važnih vprašanj, med drugimi tudi, kaj bi storila Indija, ako bi se Anglija zapletla v evropsko vojno.

Dr. Nehru je odgovoril, da bo stališče Indijcev odvisno od tega, ali zmaga demokratski ali totalitarni princip. Razumljivo je torej, da se Indija nikoli ne bo mogla sprijazniti s totalitarnimi državami in jih podpirati, samo zato, da bi oslabila Anglijo. Indijci si žele svobode, ne bodo pa dopustili, da bi Indija kot kolonija prišla iz enih rok v druge.

Napačni so torej računi angleških sovražnikov, da bi Indijci takoj pričeli bolj ali manj odkrit boj proti Angliji, ako bi prišlo v Evropi do resnih zapletov. Indija je angleški dominion in kot takšna ima vsekako neprimerno več svobode in pravic, kakor bi jih imela kot kolonija te ali one diktature. Tega se Indijci dobro zavedajo, zato bi v primeru evropske vojne stali Angliji ob strani in zato tudi danes podpirajo čangkajška proti Japoncem.

Ko človek bere takšne izjave, ki niso samo mamilo za senzacij željne bralce, pač pa resna beseda modrega zastopnika Indije, dežele s tisočletno kulturo, se mu mora vrniti zaupanje v človeka in v njegovo poslanstvo, v svobodo. —

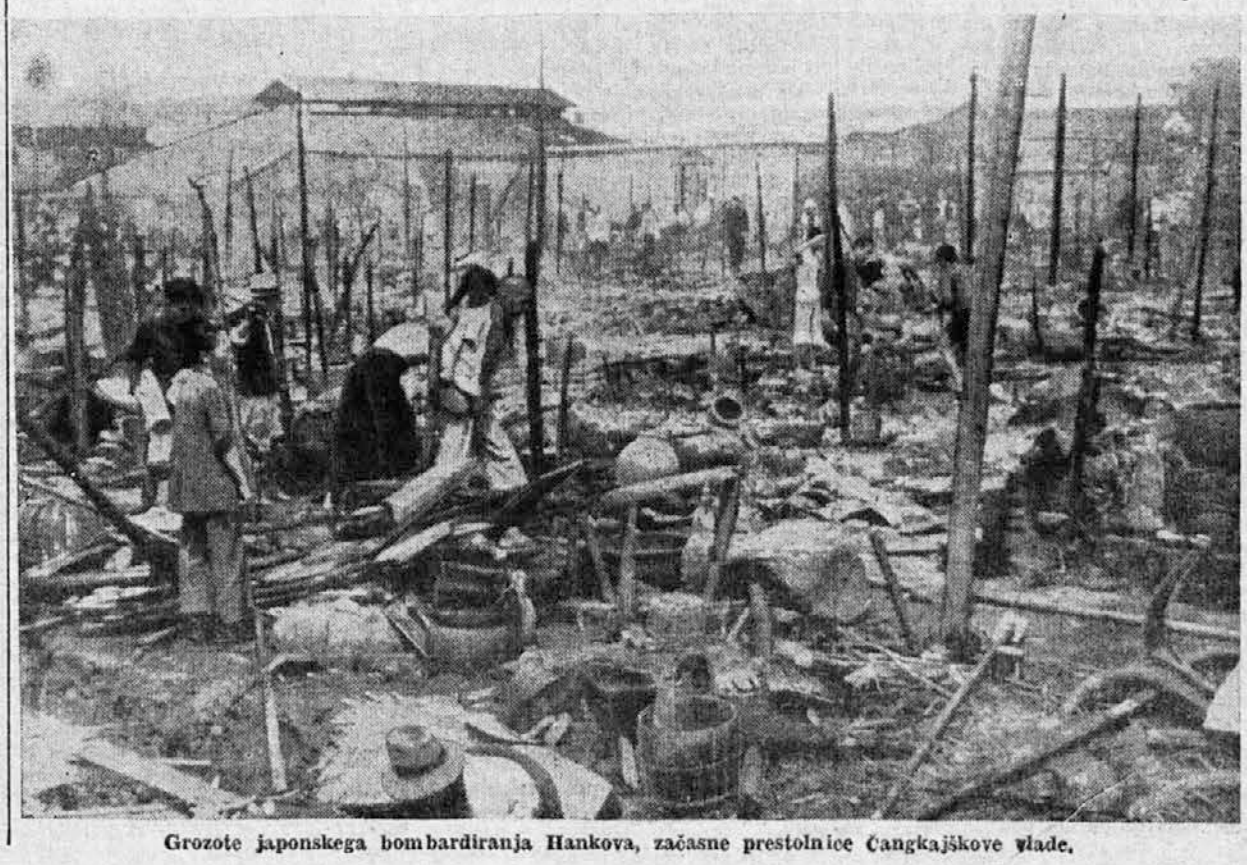

Grozote japonskega bombardiranja Hankova, začasne prestolnice Čangkajškove vlade.

Glasovi časopisja

Angleški orjak

V ‚Prager Tagblattu' čitamo:

»Anglija se ne more zadovoljiti s tem, da bi se branila ob obalah svojih otokov, ki so gosto naseljeni in za življenje in uspevanje Velike Britanije velikega pomena. Njene varnostne meje so v Evropi, na Francoskem, Portugalskem ali Srednji Evropi. Angleška matična država ima armado 420 tisoč mož. Od teh je 100.000 mož prave redne armade; polovica te armade služi na Angleškem, polovica pa v kolonijah. Ta redna armada bi v vojni odšla na fronto. 170.000 mož tvori teritorialno armado, nekakšno milico, ki je določena za obrambo Velike Britanije. 150.000 mož je v rezervi in te rezerve pridejo v poštev kot ojačenje redne, pa tudi teritorialne armade. Teh 420.000 mož tvori armado evropske Angilje, čeprav jih 50.000 služi v kolonijah.

Hkrati ima pa Anglija še svojo kolonijsko armado, ki se deli v štiri skupine. Prvo skupino tvori Sredozemsko morje z važnimi posadkami v Gibraltarju in na Malti; drugo skupino predstavlja bližnji Vzhod, torej Egipt in Palestina. Te čete so pripravljene za morebiten spopad z Italijo. Mnenje, da bi bila Italija pri morebitnem spopadu v Sredozemlju v premoči, je zmotno; Anglija bi bila v takšni vojni že zato v premoči, ker bi mogla z nadmočnimi četami napasti italijanski koloniji Libijo in Abesinijo. V tretji skupini, Indiji, ima Anglija na razpolago 360.000 mož. Tem trem skupinam se pridruži še četrta na Daljnem vzhodu, z najvažnejšima oporiščema Singapurjem in Hongkongom. Tudi dominioni imajo samostojne armade, vendar v mirnem času niso posebno velike. Največ vojaštva ima Kanada (135.000), najmanj pa Irska (8.000). Vojnemu ministru Hore-Belishu gre zasluga, da Anglija svojo stoječo vojsko zadnje čase vsestransko pomnožuje, če pride do vojne, bodo sedanji prostovoljski sistem spremenili v splošno vojaško dolžnost — tako so storili Angleži tudi v svetovni vojni — in tedaj bo mogla Anglija postaviti na bojišče 11 milijonov mož.«

CENZURIRANO VREME

V časopisih beremo, da je japonska vlada iz strahu pred ruskimi letalskimi napadi prepovedala svojim listom sleherno napoved vremena na niponskem otočju. Časopisje sme pisati samo o vremenu, kakršno je, ne pa, kakšno bo.

4 MILIJONI...

Za londonski begunski odbor so izdelali statistiko o številu evropskih beguncev. Po tej statistiki žive v Evropi približno 4 milijoni ljudi, ki nimajo nobenega državljanstva. Strahotno visoko število sestavlja 1,5 milijona Rusov, ki so po boljševiški revoluciji zbežali iz svoje domovine, prav toliko Grkov, ki so jih Turki skupaj s 350.000 Armencev izgnali iz Male Azije, 131.000 Židov iz Nemčije, 25.000 »nezaželenih elementov« iz arabskega Iraka in okoli pol milijona beguncev iz Avstrije, Italije, Ogrske in Španije.

(»Prager Tagblatt«)

KMALU bo jesen tu. Ne verjamete? In vendar je že toliko tihih znanilcev jeseni, tihih, a značilnih, da jih kot verni kronisti ne moremo prezreti. Zjutraj nas zbudi tradicionalna ljubljanska megla. Kakor debel, bel zastor visi pred okni, namesto da bi nas vrglo iz postelje sonce. A tudi pozneje, v mestu, nas že preganja jesen. Če gremo mimo šole, opazimo dijačke, ki hodijo v šolske veže gledat, kdaj bodo imeli ponavljalne izpite. Na davkariji se gnetejo starši, da bi dobili potrdila o plačanih davkih, tako prepotrebna za vpis v gimnazijo. Promenada je zvečer že živahnejša, znamenje, da so se Ljubljančani vrnili s počitnic. In potlej na trgu: kumarice pojemajo, gospodinje se pomenkujejo o vlaganju sliv in o šoli. V časopisih bereš ponudbe za dijaške sobe, na ulicah te pa spremlja brneča pesem žage, ki z njo žagajo drva za zimo. Povsod skriti, prihuljeni znanilci jeseni... Še vreme se ravna nekako po jesenskem deževju. Mi pa dvignemo glavo in si zavihamo rokave: kaj nam mar, da bo kmalu jesen, da so drva draga in da imajo paglavci izpite! Še je avgust in še nas greje poletno sonce!

Kronistka

Politični teden

Predsednik vlade dr. Stojadinović se je s soprogo vrnil z Bleda v Beograd, kjer je predsedoval seji ministrskega sveta. — **Slovensko Akademijo znanosti in umetnosti** v Ljubljani so ustanovili ob 20letnici Jugoslavije na seji ministrskega sveta. Predsedstvo in prve redne člane bodo imenovali s kraljevim ukazom meseca septembra. — **Na Dedinju** so v nedeljo slavili rojstni dan Nj. Vis. kneza Aleksandra. — **Okrajni cestni odbor v Mariboru** je prejšnji teden priredil proslavo 20letnice svojega bogatega in plodonosnega dela. — **Ženskega nogometa** ministrstvo za telesno vzgojo ni sprejelo v vrsto organizacij, češ da ta šport ni v duhu koristne telesne vzgoje žensk. — **Sibenik** bo dobil državno policijo, ki bo štela 30 policijskih organov in bo stroške za njihovo vzdrževanje nosilo notranje ministrstvo. — **Gradbeno ministrstvo** je poslalo banski upravi v Ljubljani vse spise in načrte za zidanje kemijskega instituta v Ljubljani z naročilom, da v skrajšanem roku razpiše za ta dela prvo licitacijo. — **Finančno ministrstvo** je otvorilo 10milijonski kredit za ladjedelnico v Kraljevici, kjer bodo popravljali naše vojne ladje. — **Bunardžinska občina** v skopljanskem okraju je izvolila predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša za častnega občana svoje občine. — **Pri mednarodnem tekmovanju jadrnic** na progi Zadar—Split so zmagali Italijani, ki so dosegli prvo in drugo mesto, tretje mesto sta pa dosegla slovenska umetnika Pija in Pino Mlakar. — **Prometno ministrstvo** je razpisalo licitacijo za gradbeno dela železniške proge Črnomelj—Vrbovsko. Pri licitaciji smejo sodelovati samo domača podjetja. — **Minister za javna dela Dobrivoje Stošović** je izjavil, da se bodo pospešila cestna dela v dravski banovini. Za 5. september je razpisana licitacija za modernizacijo ceste Jeperca—Kranj. — Te dni so napravili več racij po elitnih kavarnah in restavracijah. Prijeli so 45 Židov, ki so v zadnjem času pribežali iz Avstrije v Zagreb. — **Dr. Vladko Maček**, predsednik bivše SDK, je te dni prišel v Beograd. Sestal se je z voditelji srbijanske opozicije

*

Sovražnosti med Rusijo in Japonsko so prenehale. Japonske in ruske čete so ostale na svojih dozdanjih postojankah. Posebna komisija bo skušala ugotoviti pravo mejo med Rusijo, Japonsko in Mandžurijo. Dobro informirani krogi zatrjujejo, da je premirje le začasno. — **Lord Runciman** je imel že celo vrsto razgovorov: tri s predsednikom ČSR dr. Benešem, štiri s predsednikom vlade dr. Hodžo, tri z zunanjim ministrom dr. Krofto, enega s prosvetnim ministrom Frankom, dva z delegati sudetsko-nemške stranke in enega z delegati socialno-demokratske stranke. Svoji vladi še ni dal nobenih izjav in poročil. — **Kitajci** so v zadnjih dneh izvršili več posrečenih operacij, ki so popolnoma ustavile japonsko prodiranje proti Hankovu. Boji se nadaljujejo z nezmanjšano silo. — **Francu** se je ofenziva v spodnjem toku reke Ebro posrečila. Rdeče je na levem in desnem krilu vrgel nazaj čez Ebro. — **Francija** bo spet odprla pirenejsko mejo, če ne bo vlada generala Franca takoj odgovorila na predloge o umiku tujih prostovoljcev. — **Maršal Balbo**, guverner Libije in bivši italijanski letalski minister, je prijatelj s svojim letalom v Berlin zaradi mednarodnih letalskih pogajanj. Ob tej priliki bodo baje tudi sklenili vojaško pogodbo med Italijo in Nemčijo. — **Veliki poletni manevri italijanske vojske** so se prejšnji teden vršili v Abrucih, severozapadno od Rima. — **Odpravnik poslov francoskega poslaništva Blondel**, ki se je pred dnevi vrnil iz Pariza v Rim, se je te dni razgovarjal z italijanskim zunanjim ministrom Cianom. Državnika sta v prvi vrsti razpravljala o španskem problemu. — **Bolgarski** kralj Boris bo odpotoval v Pariz in London. V sofijskih političnih krogih pripisujejo temu potovanju posebno važnost. — **Prihodnja konferenca** zunanjih ministrov baltiških držav bo že v septembru. — **Komisar v Palestini** je po radiju pozval vse prebivalstvo brez razlike vere in narodnosti, naj store vse, da bi čimprej prišlo do miru. — **Dobro poučeni poljski politični krogi** izjavljajo, da misli Poljska izstopiti iz Zveze narodov. — **Francoski zunanji minister Bonnet** bo odpotoval 20. t. m. v Ankaro, kjer bo podpisal novo francosko-turško pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči. — V **Romuniji** so ob navzočnosti kralja Karola, članov vlade in kraljevskih svetnikov v nedeljo slovesno proglasili novi zakon, ki se z njim Romunija razdeli na 10 pokrajin. — **Vse tuje Žide**, zlasti iz Avstrije in Nemčije, bodo v kratkem izgnali iz Italije. Nemoteno se bodo lahko naseljevali v Abesiniji. — **Italijansko poluradno glasilo** objavlja, da se pripravlja sporazum med državami Male zveze in Madžarsko. Dokončno bo o tem sklepala konferenca Male zveze na Bledu. — V **Nemčiji** pripravljajo madžarskemu regentu Horthyju, ki pride na uradni obisk 22. t. m., velik sprejem. — **Nemška vlada** je za bodoče vojne vaje vpoklicala 1,350.000 rezervistov, ki bodo ostali pod orožjem najmanj dva meseca. Vlada je po radiju pozvala vse lastnike tovornih avtomobilov, naj dajo na razpolago vse svoje tovorne avtomobile za 3 mesece.

Specialni atelje
za okvirenje slik in gobelinov
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Če se ropar skesa...

Sedem razbojnikov in četa orožnikov

Moderna pravljica brez prelivanja krvi

Vinkovci, avgusta. Po zaslugi brezimnega telefonskega dostavljalca so v Petrijevcu preprečili drzen roparski napad, ki ga je pripravilo sedem razbojnikov.

V bližini Petrijevca regulira reko Vuko vodna zadruga. Vsa dela vodi inž. Ferdo Cviker. Te dni bi moral g. Cviker v Osijek po večjo vsoto denarja za izplačilo delavcev. Ko je pripravljal spiske za izplačilo, je zazvonil telefon. Neznan glas je želel govoriti z g. Cvikerjem. Ko je inženir izjavil, da je sam pri telefonu, se je z neznancem precej dolgo razgovarjal in po tem razgovoru je bil očitno precej razburjen. Odšel je k ravnatelju zadruge inž. Ignjatu Rajhu in mu povedal, da ga je po telefonu poklical neki neznanec in ga opozoril, naj bo previden. Poučen je namreč, da pripravljajo neki razbojniki nanj roparski napad. Ko bo nesel denar domov, ga nameravajo napadalci, skriti v koruzi zunaj vasi, oropati. Natančno je označil kraj. Rekel je, da mu vest ne dovoljuje, da bi se prelivala kri nedolžnega človeka, čeprav je pri tem sam prizadet.

Zadruga je stvar takoj javila orožnikom, ki so dobili ojačenje in sklenili, da razbojnikom prekrižajo račune. O mraku je precej orožnikov sklenilo gosto verigo okrog velikih nasadov koruze. Čakali so v zasedi. Gospod Cviker se je pa v spremstvu gospoda Rajha odpeljal z avtomobilom, ki je v njem ležal na tleh orožnik z nabito puško. Na označenem kraju je gospod Rajh zmanjšal brzino in na lepem sta se pred avtomobilom znašla dva maskirana razbojnika. Eden je naperil svoj samokres, drugi pa velik nož. Avto se je ustavil, a še preden sta se razbojnika zavedla, je skočil orožnik iz avtomobila in ju razorožil. Potlej je orožnik ustrelil v zrak, znamenje, sklenjeni verigi orožnikov v zasedah. Obroč orožnikov se je manjšal in manjšal, dokler niso ujeli sedem maskiranih razbojnikov z noži in s sekirami. Imena razbojnikov še niso izdali, a trije so vojni begunci.

Tako je neznani telefonski dostavljalec rešil življenje inženirju in denar zadrugi. Glavno je pa to, da je na varnem nevarna in predrzna roparska tolpa, ki bi morebiti terjala še več žrtev.

Utegnilo bi se zgoditi, da bi razbojniki ušli, kakor se je zgodilo pri umoru inž. Baderja iz Beograda. Ko so orožniki lovili ubijalca in obkolili ves okoliš, so našli razbojnika, ki je bil tudi to pot maskiran in je ubil orožnika Uroša Babiča. Vsa okolica trepeče pred nevarnimi zločinci. Zato zastaja delo na polju, ker si nihče ne upa iz hiše, da ne bi postal žrtev brezvestnih zločincev. Orožniki so v stalni nevarnosti, da jih zločinci napadejo za hrbtom. Doslej se jim še ni posrečilo, da bi jih prijeli. Dognali so le to, da je ubijalec inženirja Baderja delavec Mile Pajič, ki je nedavno pobegnil iz zaporov.

Na srečo se pa tu razbojnikom njih naklepi niso posrečili. Očitno se je enemu izmed brezvestnih zločincev v zadnjem trenutku oglasila vest in tako je rešil ne samo marsikatero življenje, ampak tudi prebivalce strahu in je prihranil orožnikom nepotrebno delo.

Jngenieur-Schule Mittweida (Deutschland)
STROJEGRADNA — AVTOMOBILSKA IN AVIJATSKA TEHNIKA
ELEKTROTEHNIKA PROGRAM BREZPLAČNO

Strela je udarila v gospodarsko poslopje Franca Kušarja v Spodnji Ložnici, ki je z vsemi pridelki pogorelo do tal. Pri Sv. Ani v Slov. goricah je pa strela zanetila stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestnika Kolarja in ju uničila.

Smrtna žrtev karambola je postal rudar Anton Bradač iz Pečovnika. Peljal se je s kolesom in se med potjo oprijel tovornega avtomobila. Ko je privozil nasproti osebni avto, se je Bradač spustil in zavozil na cesto. Takrat ga je pa avto z vso silo treščil ob tla, da mu je počila lobanja in je v bolnišnici izdihnil.

Z odra je padel 26letni zidar Anton Menard iz Starega trga, ki je zaposlen pri tvrdki Mavrič v Ljubljani. Na neki stavbi se je po nesreči dotaknil električne žice, da se mu je zvrtelo in se je pri padcu nevarno ranil.

Električni tok je ubil 46letnega elektromonterja Franca Karnovška, ki je bil zaposlen v državnem rudniku v Zabukovci pri Žalcu. Delal je pri električnem transformatorju z napetostjo 20.000 voltov, ko se ga je le nekoliko dotaknil, je na mestu obležal mrtev.

Nevarna tatica je mlada Zofija Perkova, ki že nekaj časa pohajkuje po raznih krajih in izmakne vse, kar ji pride pod roke. Največ škode je napravila okrog Litije. Oblasti so izdale za njo tiralico, a do zdaj je še niso mogli prijeti.

Samomor je napravil bogataš Bela Ungvar iz Subotice, ker ga je preganjala mora, da bo umrl od gladu. Prerezal si je trebuh in vrat.

Vlak je podrl gluhonemega starčka 70letnega Mihaela Pestotnika na progi med Dravogradom in Prevaljem. Korakal je po progi in preslišal prihod vlaka, ki ga je podrl, da je nezavesten obležal na nasipu. Zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje.

Spečega so okradli. Ko se je posestnik Anton Vizjak iz Poljan vračal iz Maribora, je legel v obcestni jarek in zadremal, zraven sebe je pa položil kolo in velik zavoj blaga, ki ga je nakupil v mestu. Ko se je prebudil, ni bilo ne kolesa ne zavoja.

Huda nesreča se je primerila 38letnemu premikaču Jerneju Buhaku, ki je po nesrečnem naključju prišel na pragerski postaji pod lokomotivo in sta šla dva vagona čez njegovo telo. Strlo mu je rebra, desno nogo, dobil je pa tudi nevarne notranje poškodbe.

Mojstra je okradel 17letni krojaški pomočnik Alojz J. iz Studencev pri Mariboru. Svojemu mojstru Franeu Globovniku je ukradel blago za obleko in jo zastavil v mariborski zastavljalnici.

Z dvema otrokoma je šel pod vlak neki mož iz vasi Rakičana pri Murski Soboti. Z otrokoma je legel na progo, a je strojevodja v zadnjem trenutku vlak ustavil. Samomor je hotel narediti zaradi bede. Mož je brez roke, žena pa že štiri leta dela v tujini.

Obesila se je 60letna Terezija Mirova iz Murščaka pri Slatini Radenci. Zadnje čase se ni prav dobro razumela z možem, zato je odšla k svoji poročeni hčeri, kjer so jo v četrtek zjutraj našli obešeno v listnjaku.

Oblak se je utrgal nad Mislinjem in je povzročil velikansko škodo. Hudourniki so vdirali od vseh strani in porušili nekaj mlinov, žag in mostov. Največjo škodo je pa voda prizadejala, ker je udirala v hiše in druga poslopja in je nekaterim posestnikom uničila vse pohištvo in pridelek. Komaj so se sami rešili, ker je poplava nastala ponoči in je v nekaj urah vse opustošila.

Dediča »kralja topov« imamo tudi v Jugoslaviji, in sicer v Splitu. To je Josip Zahar, ki se je po zgledu vseh Zaharov po smrti Vasilija Zaharova, »kralja topov«, začel zanimati za svoje poreklo in ugotovil, da je bil milijarder njegov stric v tretjem kolenu. Splitski Zahar trdi, da ima vse točne podatke o rodbinskih zvezah in o zamotani življenjski poti velikega bogataša. Josip Zahar ima v Italiji in Nemčiji še devet bratov in sester, ki bodo vsi zahtevali svoje pravice.

Kongres pravnikov kraljevine Jugoslavije bo v Novem Sadu 10. in 11. septembra. Udeležilo se ga bo veliko pravnikov iz vse države.

Konjske dirke bo priredilo Jahalno in dirkalno društvo v Št. Jerneju na Dolenjskem v nedeljo 28. avgusta. Dirkališče je krasno preurejeno in ima pravilne angleške mere. Tudi tekme bodo zelo zanimive in v velikem obsegu kakor jih pri nas še nismo videli. Zveze za potovanje tja so zelo ugodne.

Jesenski velesejem v Ljubljani bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditev bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav, ki bodo zavzemale okrog 40.000 m² prostora. Največja izmed teh razstav bo mednarodna razstava fotografije in filma. Človek išče lepoto povsod: na nebu, na zvezdah, sončnih žarkih, oblakih, na poljih, njivah, vijugah cest, gorah — pa še bliže — na rožah, sadju, vejevju; potem: zgradbah, ulicah in še sto in sto drugih rečeh. Najbolj zagonetna mu je lepota na živih bitjih, že zaradi življenja samega. Vse umetnosti vseh časov, ki jo opevajo, odkrivajo in razodevajo — ali nikoli je ne bodo dovolj opele, ne popolnoma odkrile, ne razodele. Človek je skrivnost sam sebi, je le senca svoje duše. Zato je razumljivo, da ljudje zavestno ali podzavestno radi gledajo slike, pa kakršnekoli že. Fotografiji je dano nežno gledanje in nežno objavljanje. Zato bo fotografska razstava gotovo vedno polna obiskovalcev. Fotografijo bo izpopolnjeval še film. Fotografi sami in amaterji bodo samo pridobili, če si bodo to razstavo ogledali. Klub neodvisnih likovnih umetnikov bo podal umetnostno razstavo. Reja malih živali je našemu malemu človeku izdaten vir dohodkov. Vedno in vedno je treba stremeti za tem, da se reja pospešuje in rejce navaja k smotrenemu delu, ki jim bo prinašalo še več koristi. Leto za letom imamo na ljubljanskem velesejmu razstave malih živali in naša javnost jih ne bi hotela več pogrešati. Zato bo letos prirejena I. Zvezna banovinska razstava vseh vrst malih živali in produktov, med malimi živalmi pa bodo ovce in koze razstavljene samo od 4. do 8. septembra. Ljubljanski velesejem je vedno posvečal veliko pozornost našemu kmetijstvu. Tudi tokrat je ostal zvest svoji nalogi in bo letos priredil ob sodelovanju Zveze selekcijskih organizacij za sivorjavo dolenjsko govedo in s pomočjo kraljevske banske uprave zvezno razstavo sivorjave govedi dne 10. in 11. septembra, ki bo združena s plemenskim sejmom. Jugoslovanska kinološka zveza priredi državno razstavo plemenskih psov 1. in 2. septembra. Zveza gospodinj v Ljubljani pripravlja razstavo »Naši gostje«, v kateri bo prikazala našo ženo v službi tujskega prometa in kot središče in žarišče domače gostoljubnosti. Pri vsem tem pa seveda ne bo manjkalo razstav raznih industrijskih in obrtniških proizvodov, med njimi tudi slavno znana razstava pohištva. Harmonika je postala naš splošen narodni instrument, saj imamo že močne zbore mladinskih harmonikarjev, medtem ko je bila harmonika prej dosegljiva navadno šele odraslim fantom. Jugoslovanski harmonikarji se bodo udarili za jugoslovansko prvenstvo v nedeljo dne 11. septembra. Na vinskem oddelku velesejma bo pripravljeno lepo zabavišče. Tamkaj bodo koncerti, ples, variete s prvovrstnimi atrakcijami in najrazličnejša ljudska zabavišča. Na železnicah ima vsak obiskovalec polovično voznino. Na odhodni postaji naj poleg cele vozne karte do Ljubljane kupi še železniško izkaznico za din 2·—. Na velesejmu bo dobil velesejmsko legitimacijo in potrdilo o obisku, nakar bo imel brezplačen povratek. Potovanje v Ljubljano je dovoljeno od 27. avgusta do 12. septembra, povratek pa od 1. do 17. septembra.

Zastonj poučujejo v Bosni muslimanski visokošolci muslimanske srednješolce, ki imajo v šoli slabe uspehe. V ta namen prirejajo posebne tečaje, ki se bodo vršili tudi med šolskim letom.

Radijske motnje v Celju so čedalje pogostejše in pritožbe nič ne zaležejo. Lastniki radijskih aparatov zahtevajo, da poštna uprava takoj poskrbi za nemoten sprejem.

Strela je trikrat zaporedno udarila v staro cerkev sv. Jelene v Kamenici pri Lepoglavi in poškodovala streho, zakristijo in glavni oltar, tako da jo bodo morali skoraj čisto obnoviti. Cerkev je ena najstarejših v Hrvatskem Zagorju in je bila nekdaj lovski dvorec Matije Korvina.

Lastnik ene izmed največjih tovarn avtomobilov v Parizu je podjetni Hercegovec Zaim Sadović iz Trebinja. Možak se je pred 30. leti izselil v Ameriko, kjer je imel srečo že v prvih letih, po svetovni vojni je odšel v Berlin, odtod pa v Pariz. Kjub bogastvu in sreči pa nekdanji brivski pomočnik ni pozabil na svojo domovino, ampak prav izdatno podpira domače dobrodelne in prosvetne ustanove. Rodbinam ponesrečenih rudarjev v rudniku Kaknju je poslal 20.000 dinarjev, prav tako pošilja za žensko obrtno šolo v Trebinju vsako leto po 10 tisoč dinarjev.

Uradni denarni tečaji za avgust, ki jih je določil finančni minister so naslednji: 1 napoleondor 298·50 din, 1 zlata turška lira 339·70, 1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 43·30, 1 kanadski dolar 43·10, 1 nemška marka 15, 1 poljski zlot 8·20, 1 belga 7·40, 1 pönge 8·60, 1 braziljski milrais 2·60, 1 egiptski funt 240, 1 palestinski funt 237, 1 urugvajski pezos 15, 1 argentinski pezos 11·60, 1 čilski pezos 1·20, 1 turška papirnata lira 34·50, 100 albanskih frankov 1410, 100 francoskih frankov 132, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 227, 100 holandskih goldinarjev 2400, 100 bolgarskih levov 44·50, 100 romunskih lejev 32·30, 100 danskih kron 990, 100 švedskih kron 1100, 100 norveških kron 1075, 100 španskih pezet 250, 100 grških drahem 39, 100 češkoslovaških kron 150, 100 finskih mark 95, 100 letonskih latov 810, 100 iranskih (perzijskih) rijalov 100 din.

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Djordje Devečerski, dipl. pravnik, z gdč. Slavico Kalokirovo; v Mariboru: gdč. Rožica Marija Götzova iz Murske Sobote in g. Ivan Jurjevčič, meh. drž. žel. iz Ljubljane; dipl. aranžer g. Oton Ferenčak in zlatarka gdč. Ivanka Herzogova; v Barkovljah pri Trstu: g. Stane Flegar, magistr. uradnik iz Ljubljane in gdč. Dina Starčeva iz Barkovelj. — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: 61letna Marija Perkonova, roj. Roje, žena obratovodje; 65letna Marija Kopřiva, vdova po uradniku; v Rušah: Rozika Bečelova; v Vurbergu: 58letni Ivan Šalamun, žel. uradnik iz Celja; v Mozirju: Matija Škruba, lesni trg. in gost.; v Počehovi pri Mariboru: 69letna Marija Pečovnikova, žena pek. mojstra. — Naše iskreno sožalje!

Banka Baruch
11. Rue Auber, PARIS (9e)
Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.
Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

ENO LETO MILIJONAR

Zakon na poskušnjo muhaste ameriške milijonarke

Naši bralci se najbrže še spominjajo romana ‚Zakon na poskušnjo', ki smo ga prinašali pred dobrim letom. Takrat se je marsikomu zdelo, da se kaj takšnega v resnici nikdar ne zgodi... In vendar se je zgodilo, kajpak v deželi vsakršne možnosti, v Ameriki. Motiv je bil isti, samo potek zgodbe je bil vse resničnejši, takšen, kakor ga življenje samo oblikuje, žal brez neizogibnega ‚happy-enda'...

(n) **Newyork,** avgusta.

Eden največjih newyorških dnevnikov je pred nekaj leti priobčil v svojih stolpcih tale nenavadni oglas:

»Odločila sem se, da se bom poročila z možem iz delavskega sloja. Biti pa mora neomadeževane preteklosti, svoje delo je moral izpolnjevati zmerom v zadovoljstvo svojih predstojnikov in ne sme imeti več ko 35 let. Ta zakon naj bi trajal leto dni, potem bi se pa sporazumno ločila. V tem času bo imel moj mož na prebitek vsega, česar mu bo srce poželelo. Z menoj bo potoval po najlepših deželah sveta, denarja bo imel na prebitek in zabaval se bo lahko po mili volji. Vendar bo moral pred poroko pismeno obljubiti, da bo po enem letu spet prijel za svoje staro delo in delal kakor poprej. V času najinega zakona si ne sme ničesar prihraniti. Tisti, ki bi se zanimali za ta zakon, naj pošljejo svojo fotografijo in natančni popis svojega življenja na naslov: Hangers Office, 6 avenija, N.Y.C.; tu bomo te dopise natanko pregledali. Zelo sem radovedna, kakšen bo uspeh. Na zdravje; Maud Kennyod.«

Milijonarka se dolgočasi

Le težko si pri nas v Evropi predstavljamo, kakšen učinek je imel ta milijonarkin oglas. Maud Kennyod je bila hči pokojnega milijonarja Kennyoda, ki je vse svoje dolarje zapustil svoji edinki. Dekle se je denarja kmalu naveličalo, ker je pač vse, malodane vse zanj lahko kupila. Zato so jo od časa do časa prijele čudne muhe, ki so celo pri vsega vajenih Američanih zbujale pozornost in pogosto tudi ogorčenje. Njena najnovejša muha, da si bo moža kratko in malo kupila, je spravila na noge vse newyorške bogataše. To je vendar sramota za ameriški milijonarski sloj! Dekletu bo treba te muhe izbiti iz glave. A vrli newyorški bogataši so delali račun brez krčmarja. Ko je nekaj zastopnikov najvišje ameriške družbe obiskalo lepo Maud v njeni palači, je mlada lepotica samo trudno odmahnila z roko in izjavila, da se noče pogajati. Njene odločitve ne bo nihče omajal in njeno razsodišče že izbira med neštetimi ponudniki.

Milijonarkin oglas je res napravil pravo revolucijo med revnejšimi ameriškimi sloji. Ponudbe so kar deževale. Ponujali so se kajpak tudi razni lepotci, salonski levi, golobradci, ki bi tako radi prišli do premoženja in do dražestne ženice. A milijonarkino razsodišče je bilo neusmiljeno in je vse takšne ponudbe vrglo v koš. V poštev so prišli samo tisti, ki so res čisto ustrezali Maudinim zahtevam. Prišlo je nešteto ponudb iz bližnjih in oddaljenih krajev in pošta je morala za 6. avenijo v Newyorku nastaviti več pomožnih moči. Milijonarkina muha je dala priložnost newyorškim časopisom, da so prinašali vsak dan dolge stolpce o poteku te sodobne komedije...

Iz rudnika v milijonarkin budoar

In napočil je usodni dan. Sobo, ki naj bi v njej padla odločitev, so že več ur poprej oblegali reporterji, fotografi in risarji velikih newyorških dnevnikov. Ljudi se je kar trlo in mnogi so morali oditi, ker ni bilo več prostora. Naposled je nekoliko prepozno prišla sama Maud Kennyodova. Zdolgočaseno je segla v žaro in potegnila iz nje belo pismo. Predsednik razsodišča ga je hlastno odprl. Vsi so zadržali dih. Le kdo neki bo srečni izvoljenec? Nato je predsednik s svečanim glasom prebral, da je usoda izbrala Johna Barcleryja, 30letnega rudarja iz Kentuckyja, da bo preživel pravljično leto ob strani najlepše in najbogatejše Američanke.

Takoj so poslali srečnemu izvoljencu brzojavko s čestitkami. Kmalu za njo se je odpeljala posebna komisija s posebnim vlakom po ženina za lepo Maud. Ime Johna Barcleryja je v trenutku zaslovelo po vsej Ameriki in čez dobri dve uri so raznašalci večernih listov vihteli v rokah posebne izdaje z njegovo sliko in natančnim popisom njegovega življenja...

Ko so odposlanci lepe milijonarke prispeli v rojstno hišo Johna Barcleryja, je bila doma samo njegova mati, drobna ženica z nagubanim obrazom in s skrbjo v očeh. Starka ni prav razumela, za kaj gre. Da, njen sin je v rudniku kakor zmerom, samo ob sobotah prihaja domov, da ji odšteje toliko denarja, da lahko oba skromno živita... Še nič ne ve, kakšna usoda ga je doletela. Kajpak so takoj poslali ponj in čez poldrugo uro je prišel, vesznojen v rudarski obleki in z rudarsko svetilko za pasom. Bil je vesel. Dejal je, da se mu še sanjalo ni, da bodo prav njega izbrali. Pisal je bolj za šalo ko zares. Kajpak so ga takoj povabili s seboj. Poslovil se je še od svoje matere in se še dogovoril s svojo družbo, ki je obljubila, da bo plačevala materi eno leto ravno toliko denarja, kolikor ga ji je dajal njen sin. Bo že milijonarka plačala ta drobiž... In hajdi na vlak in v novo življenje!

Maud Kennyodova je sprejela svojega bodočega moža v pravljično razkošnem budoarju. Niti pogleda mu ni privoščila, ko je s svojimi težkimi čevlji prištorkljal po blestečem parketu. Dejala mu je samo, da ga bodo najprej 6 mesecev vzgajali, šele potem se bosta poročila. Nato ga je milostno odpustila.

Iz rudarja gentleman

Za Johna se je tedaj pričela doba učenja. Učil se je hitro, željno in lahko kakor otrok. Njegovi spočiti možgani so dojemali dvakrat tako hitro kakor navadno. V šestih mesecih se je naučil toliko, da se je lahko kosal s plehko ‚zlato mladino' ameriških milijonarjev. Po šestih mesecih je spet stopil v Maudin salon. Tokrat tako zanesljivo in tako ponosno, da se tudi Maud ni mogla premagati in ga je pohvalila. Še tisti dan sta se poročila in nekaj ur nato sta se v razkošnem prekooceanskem parniku odpeljala v Evropo.

Kaj je tisto čarobno leto doživljal nekdanji skromni rudar? Čudesa, ki se mu o njih poprej še sanjalo ni. Brezdelje ga je prijetno uspavalo, budile so ga nove čarobne dežele, nove pokrajine, nova mesta. Jesen in spomlad sta mlada zakonca preživela na sinji francoski obali, zimo pod tropskim afriškim soncem, v Indiji, na lovu na tigre. Njuno življenje je bilo polno veselja, sreče in ljubezni. John ni mogel verjeti, da ne bo trajalo večno. Ni mogel verjeti, da se bo lepega dne njegova prelepa, ljubljena žena hotela ločiti od njega. Saj ga vendar ljubi! A ti dvomi so zamrli v kipečem razkošnem življenju...

Prebujenje

Toda v sreči teče življenje hitreje. Hitro, le prehitro je bilo leto naokoli. In neko vroče poletno popoldne je njuna ladja pristala v nekem ameriškem pristanišču. Še zadnjič je John naspol vdano naspol poželjivo ošinil svojo mlado ženo. A Maud ni imela pogleda zanj. Ponosno mu je obrnila hrbet in odšla. Njun zakon je bil ločen...

John Barclery se je vrnil v svoj rojstni kraj. Opasal si je rudarsko svetilko in se podal pod zemljo. Spet je hotel živeti kakor poprej, ljubezen do matere naj bi zabrisala ljubezen do Maude in željo po prejšnjem življenju. Nekaj dni je ril pod zemljo kakor krt, namesto tropskega sonca mu je svetil medli soj rudarske svetilke. A zdelo se je, da se mu je leto dni brezdelja kakor strup zajedlo v žile...

Lepega dne je prišel domov, se preoblekel in se na tiho odpeljal v Newyork. K Maudi. Komaj so ga pustili k njej. Ko je stopil v njeno sobo, je kriknila in hotela zbežati. Videl je, da je vse zaman. Potegnil je iz žepa samokres in jo ustrelil.

Newyorško porotno sodišče ga je ondan popolnoma oprostilo.

Kdo je v Ameriki najbolj slaven?

Newyork, avgusta.

Že nekaj tednov onstran Velike luže vneto propagirajo prijatelji in pristaši zdanjega predsednika Roosevelta za njegovo ponovno izvolitev. Ob tej priložnosti je eden izmed pristašev sestavil statistiko o ljudeh, ki so njihove fotografije največji ameriški časopisi najbolj pogosto objavili prvih šest mesecev letošnjega leta.

Predsednik Roosevelt je prišel zdaleč na prvo mesto. Za njim je Shirley Temple, potlej pa Hitler in Čangkajšek. Zanimivo za današnji čas je pa to, da je Mussolini šele enajsti, general Franco sedmi, angleški kralj deveti, med prvimi dvajsetimi ni pa niti enega Francoza.

10 let je živela z medvedi

(ba) **Pariz,** julija. Dobre duše, ki se žele posvetiti vzgoji zapuščenih otrok, bi res z uspehom vršile svoje poslanstvo, če bi jim neka pariška bolnišnica prepustila »pacientko št. 326.933«.

V filmih smo že večkrat videli divje deklice (»Tarzanke«), a le malokdo je verjel, da so te filmske igralke zmerom skrbno nakodrane in z ološčenimi nohti, res prave divjakinje. Gledalci jim njihove civiliziranosti niti preveč ne zamerijo, saj jih prekrasni prizori iz narave, iz skrivnostnega pragozda in iz življenja divjih zveri bogato odškodujejo za to nedoslednost.

Nedvomno bi pa »št. 326.933« pri filmanju meni nič tebi nič skočila na kamero in na operaterja, da ju ugonobi. Kajti dekletce je res prava divjakinja.

»Št. 326.933« — imenovali so jo tudi »Miss Neznanko« — ima komaj 12 ali 13 let. Raziskovalci so jo odkrili v nekem indijskem pragozdu. Pripovedovali so, da so jo zasačili v medvedjem brlogu in da je medtem ko je njen tovariš podplatar zbežal, prilezla iz brloga in naletela na lovce. Ti so od začudenja obstali, potlej so pa to čudno deklico ujeli in jo odvedli s seboj.

»Miss Neznanka« je bila čisto naga, imela je meter dolge lase in neznansko dolge nohte. Godrnjala je in brundala, saj so jo medvedje naučili »govorjenja«. Svoje čuvaje je ogrizla in opraskala. Lizala je svoje telo, umivala se je ko mačka; vsak dan je porabila dve vedri vode, da si je z njo ugasila žejo.

Domnevajo, da je od drugega leta dalje skrbela zanjo medvedka, ki je ni varovala samo pred nevarnostmi pragozda, ampak jo je celo velikodušno pohčerila. Zdaj iščejo za »Miss Neznanko« pripravno ime.

Za otroka:

pekatete s paradižniki

Dober tek!

Spotakljiv stavek

(ba) **London,** avgusta. Nekega šoferja so te dni obsodili na globo 25 funtov šterlingov in mu za leto dni vzeli pravico do šofiranja, češ da je pijan vozil avto.

Pri zaslševanju je obtoženec sodniku odločno ugovarjal. Izjavil je, da je bil zmožen odgovoriti na vsa vprašanja policijskega zdravnika, ki je preizkušal njegovo pijanost.

»Ko me je zdravnik preizkušal, ali sem pijan ali ne,« je rekel obtoženec, »sem zagrešil dve stvari. Prva je bila ta, da nisem mogel hitro in brez napak izgovoriti tale stavek: ‚She sells sea shells on the seashore.' (izg. ši selz si šelz on dze sišor.) Druga, da nisem pomnožil številk: 493 × 788. Sicer sem rekel zdravniku: ‚Če bi računal počasi, bi tako sicer pravilno izračunal, a vi bi me obdolžili, da sem pijan, češ da tako dolgo računam. Če bi pa hitro izračunal, bi bil rezultat napačen in spet bi me obdolžili pijanosti...' Zato kratko in malo nisem hotel izračunati.«

Sodnik pa njegovega zagovora ni upošteval in je filozofskega šoferja, kakor smo videli, vseeno obsodil.

Največje zasebno trgovsko učilišče. Znani državno priznani **»Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15,** je letos znatno razširjen, najmoderneje opremljen. Posebnost bodo učilnice za pisarniške vaje in strojepisnica. **To bo edinstveni zavod te vrste v državi, potrjen tudi od ministrstva.** Učence odn. učenke pripravlja za vsakovrstno pisarniško službo, po polletni praksi lahko odpro tudi lastno trgovino, kar je važno zlasti za otroke trgovcev in obrtnikov. Poučujejo prvovrstne učne moči, profesorji. Kdor želi podrobne informacije, naj piše na ravnateljstvo za brezplačni prospekt s slikami. Mesečna šolnina 180 din. **Vpisovanje vsak dan.** Lani je zavod obhajal 35letnico obstoja, je najstarejši in največji te vrste. K napredku mu iskreno čestitamo in ga najtopleje priporočamo.

Edini človek, ki ve za mayerlinško skrivnost

Praga, julija. Grof Edvard Taaffe, vnuk nekdanjega predsednika avstrijske vlade grofa Taaffeja, je priznal, da sta mu češkoslovaška in nemška vlada ponudili velike denarje za zapiske njegovega deda — edinega človeka, ki je poznal skrivnost Mayerlinga. V teh zapiskih je nekdanji ministrski predsednik opisal nesrečni dogodek, ki so o njem krožile različne verzije, a se o njem še do danes ne ve prava in čista resnica. Ponudbe češkoslovaške in nemške vlade je grof Taaffe odbil. Časnikarjem je le izjavil, da je skrivnost Mayerlinga groznejša od vseh verzij, ki so o njej krožile. Grof Taaffe je prodal samo neka pisma svojega deda, ki so bila češkoslovaški vladi potrebna za izpopolnitev državnega arhiva.

»Ta pisma,« je rekel grof Taaffe, »se nikakor ne nanašajo na smrt avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa. Vse listine, ki so v zvezi s skrivnostjo dvorca Mayerlinga, so na varnem mestu in jih ne prodam. Nemčija in Češkoslovaška sta mi posredno ponudili velike vsote za te listine. Prodati jih nočem tudi zato, ker je resnica o tej tragediji tako strašna, da se je moj ded komaj odločil, da jo je razodel cesarju Francu Jožefu, sicer pa nobenemu drugemu članu cesarske rodbine.

Predsedniku vlade grofu Taaffeju se je posrečilo dobiti te listine, ker je kot tedanji notranji minister in vrhovni šef policije osebno vodil preiskavo. Njegova rodbina je sklenila po njegovi smrti listine shraniti in jih objaviti šele čez 50 let.

In kaj pravite vi?

Ali lahko traja poljub 5 minut? Nekateri boste rekli, da ne, drugi boste pa najbrže pritrdili. Prav to vprašanje je te dni prizadejalo precej skrbi nekemu sodniku v Dorchestru na Angleškem. Zadal si ga je, ko je moral razsoditi v tožbi, ki jo je vložilo neko dekle, češ da jo je mlad nasilnež proti njeni volji poljubljal celih pet minut... Poslušalci te zanimive tožbe so se razdelili v dva tabora. Prvi je trdil, da more trajati poljub samo eno minuto, drugi pa celo da traja pravi poljub 10 minut. Sodnik je naposled naspol v šali dejal, da more po njegovem mnenju trajati poljub samo eno minuto, ali pa še manj, vendar pa ne trdi, da je njegovo mnenje edino pravilno, kajti v takšnih stvareh nima kaj prida skušenj. In razsodil je tožbo v tožiteljičevo in obtoženčevo zadovoljstvo.

ŠIROM PO SVETU

S koso je med prepirom obglavil svojega soseda neki kmet iz vasi Kišineva na Romunskem; morilca so takoj prijeli. — **Svetovni ženski kongres** so te dni v Budimpešti zaključili; zborovalke so sklenile, da bodo skušale v znamenju ljubezni pospešiti rešitev perečih svetovnih problemov. — **Za 8 milijonov din** dolgujejo Finci zobozdravnikom; tako kažejo ‚črne liste' z imeni dolžnikov, ki so jih te dni objavili finski zobozdravniki. — **21 let je imel kroglo v pljučih** 41letni vojni invalid Giovanni Roveri iz Bologne. Te dni mu jo je pa kirurg profesor Paolucci izrezal. Operacijo so filmali. — **Štiri milijone brezdomovincev** imamo v Evropi, tako je izračunal odbor za begunce v Londonu. — **Plinske maske za telefonistke** si je te dni nabavil londonski telefonski urad. — **Strela je ubila dvanajst goved** med nevihto, ki je te dni divjala v Nottinghamu na Angleškem. — **V stratosfero** bo te dni poletel poljski letalec Burczynski; balon za ta polet je že dograjen. — **56 držav** se bo udeležilo newyorške svetovne razstave l. 1939.; stroški zanjo bodo znašali okrog 155 milijonov dolarjev. — **Nemška odprava,** ki je hotela premagati vršac Nanga Parbat v Himalaji, se je morala te dni brez uspeha vrniti v dolino. Zaradi izredno slabega vremena letos ne bo mogoče nadaljevati znanstvenega dela in se bodo raziskovalci vrnili v domovino. — **Četverčke je povila** neka kmetica iz okolice Vidma v Italiji... Mati in otroci so zdravi. — **Slavni filmski igralec Charlie Chan,** s pravim imenom Warner Oland, je te dni v Stockholmu umrl. — **Strela je ubila dva brata** v romunski vasi Valea Stramba. Ko je oče zvedel za smrt otrok, ga je zadela kap, mati se je pa koj nato iz obupa obesila. — **Na Matterhornu sta se ponesrečila** dva mlada turista, eden Američan, drugi Švicar. Padla sta pri sestopu 70 metrov globoko in sta bila takoj mrtva. — **Novo albansko državno himno** po albanskih motivih bo sestavila glasbena akademija v Rimu. — **Dr. Eckener,** znani nemški kapitan Zeppelina, je te dni praznoval 70letnico svojega rojstva. — **Severno steno gore Picka Walkerja** v italijanski provinci Aosta so te dni prvič preplezali trije italijanski turisti. Na tej steni se je doslej ponesrečilo že 20 turistov. — **Letalo na progi Praga—Pariz** je te dni nad Schwarzwaldom treščilo na tla; 16 mrtvih, 1 ranjena.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

V Filadelfiji v Ameriki so imeli te dni kaj nenavadno stavko. Stavkale so matere proti nekemu — cestnemu križišču. Na tistem križišču se namreč steka pet cest in promet je nenavadno velik. Statistika je pokazala, da se tamkaj vsak teden pripete vsaj štiri avtomobilske nesreče. Kako nevarno je to za otroke, ki hodijo v šolo, si lahko mislimo. In tako so tamošnje matere sklenile, da se bodo radikalno uprle takšnim prometnim razmeram; več ko 50 mater je korakalo neko popoldne čez to križišče, z otroškimi vozički, ali pa vodeč otroke za roko. Promet je zato zastal za dobro uro. Policija je pregovorila matere šele tedaj, ko jim je obljubila, da bo poskrbela, da bodo promet na tem križišču bolj smotrno uredili.

***

Ali že veste, da belka ne sme sesti na znožje vsemogočnega Budhe? Neka Evropka se je dala na Ceylonu slikati, sedeč ob vznožju Budhovega kipa. Fotograf, ki je film razvijal — sam veren budhist — je bil tako ogorčen zaradi takšnega bogokletja, da je film takoj uničil. Njegov vajenec je pa že poprej naredil en sam odtis slike in ga poslal nekemu časopisu. Izcimila se je prava pravcata afera. Gospodična se je morala opravičiti, šele potlej so ji zakrknjeni budhisti žalitev oprostili...

***

Te dni si je neki senator ameriške države Louisiane kaj nenavadno privoščil ameriške urade. Dejal je namreč, da dajejo v teh uradih vse preveč prednosti lepoti namesto znanju. To je že marsikdo opazil. Med drugim je dejal, da ve za neki urad, ki so v njem v službi samo nenavadno lepe, pikante rdečelaske.

Človek bi po njegovih besedah sodil, da v Ameriki zmagujejo moški s svojim znanjem, ženske pa s svojo lepoto...

***

Že večkrat smo brali, da se ljudje na smrtni postelji niso mogli ločiti od svojih ljubljenih živali. Tako je tudi te dni gospa Klara Molonisova iz Veracruza v Mehiki zahtevala, naj ji dado s seboj v krsto njenega kanarčka. Mož ji je sicer hotel željo izpolniti, a prišla je na uho gosposki. In ta je odločila, da ptička ne smejo umoriti. Mož si ni znal drugače pomagati in je pokojnici položil na krsto prekrasen venec v imenu — ljubljenega kanarčka...

***

Včasih žival pokaže, da je v njej še nekaj več kakor goli nagon. Ali si moremo drugače razlagati požrtvovalno materinsko ljubezen neke muce, ki je hotela skočiti v ogenj, samo da bi rešila svoje mladiče? Na farmi Geralda Mattersa v državi Missouri (Amerika) je te dni izbruhnil požar. Vsi so se že srečno rešili, samo domače muce ni bilo nikjer. Naposled so jo opazili gasilci, kako se je obupno poganjala čez neki zid, naravnost v plamene, a brez uspeha. Bila je že čisto osmojena in onemogla. Le s silo so jo odtrgali od zidu. Ko so drugo jutro grebli po pepelu, so našli v njem šest zogljenelih mačjih trupelc...

***

V nekem elegantnem pariškem hotelu si je te dni hotela vzeti življenje neka lepa, mlada in bogata Američanka. Vzrok? Ker ni mogla dobiti moža. Zakaj neki ne, saj je imela vendar vse lastnosti in prednosti srečne bodoče žene? In vendar je imela nečesa preveč — bila je previsoka. Meri namreč 1 m 80 cm in trdi, da zato ne more dobiti nobenega primernega moža, niti oboževalca ne. Pri plesu je zmerom ‚sedela' in vse to jo je tako užalilo, da si je sklenila vzeti življenje. V bolnišnici so ji izprali želodec; ali so ji tudi vrnili veselje do življenja, pa pariški časopisi nič ne poročajo...

KOLESA

damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36

nasproti Gospodarske zveze

Za kolesa samo »Durlin-lak«!

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Slovenci, ljubite in učite se svoje materinščine!

Hodim po mestu. V oči me zbadajo čudovite »cvetke« našega lepega jezika, cvetke, ki bi jih z dobro voljo lahko že zdavnaj odpravili.

Na oknu neke kavarne visi oznanilo: »Otprto celo noč!«

Pri nekem brivcu vidim v izložbi: »Bubikopfe strižemo po 3 Din!«

V neki gostilni: »Knedli s paradajzovim zosom.«

Narod, ki ne spoštuje svoje materinščine, pač še ni zrel za svobodo!

K. R.

Čudna razvada

V našem mestecu imamo tudi čeden kino. Tako je dana vsakemu priložnost, da si za malo denarja lahko privošči nekoliko razvedrila. Vsaj s tem namenom zahaja pri nas večina ljudi v kino.

Je pa v našem mestecu skupina ljudi, ki v kino očitno ne prihajajo s tem namenom, temveč pridejo zgolj zato, da ostale gledalce motijo z glasnim govorjenjem, smehom in celo prepevanjem.

Če mislijo, da si s tem, če kupijo najboljši sedež, kupijo tudi pravico za motenje predstave, se motijo. Tudi se motijo, če mislijo, da si s tem pridobijo ugled. Narobe! O njihovi srčni kulturi imamo že vsi svojo sodbo. Ker jim ne gre do živega noben vljuden opomin med predstavo, bodo mogoče šle komu izmed njih do živega tele skromne vrstice. Upajmo!

Obiskovalec kina

Pomanjkljiva narodna zavest

Lep dan v juliju je bil, ko sem šla na izlet v okolico. Bilo je prav prijetno; grele in pekle smo se na soncu, pele in zalagale z raznimi dobrotami ter si pravile razne dovtipe. Kmalu ko se je sonce skrilo, smo se odpravile proti domu.

Ko smo se vračale z lepega nedeljskega izleta, sta šli pred nami tudi dve dijakinji, ki sta venomer prepevali. Vse je v redu. Radi imamo vesele ljudi. Prav je, da ljudje pojo, samo zavedajmo se, kaj pojemo. Pesmi, ki sta jih »cvrčali« dijakinji, so bile od prve do zadnje nemške, pa tudi italijanske so bile vmes. Mislile smo, da sta tujki, a ostrmele smo, ko smo spoznale, da sta jugoslovanski dijakinji, ki menda še vedno mislita, da je bolj »nobel«, če čebljata po nemško.

Ina

Če maček med mišmi tuli za svobodo

Na Šentpetrski cesti ima neki premožen trgovec srčkano muco. In ta uboga muca mora biti (ne glede na kontumac) noč in dan zaprta v neki kleti in loviti miši. Vse bi bilo, samo ko bi uboga muca ne hrepenela po svobodi tako zelo, da pretuli vse noči, kakor bi jo kdo na meh drl. Ta nočna godba je tako strašna, da stanovalci bližnjih hiš sploh ne moremo spati.

Mislim pa, da danes, ko imamo že vsakršne pasti in priprave za lovljenje miši, res ni potrebno, da bi se uboga žival tako mučila, ne glede na to, da nam preganja vse noči spanec.

Takšna brezsrčnost, ki ji je cilj samo izkoriščanje živali, menda tudi spada v zrcalo današnjega časa.

Prizadeta

»Skrbna« mamica

Sedim v kavarni. V svoji bližini opazim goste oblake dima, ki mi onemogočajo, da bi videl, kaj se za njimi ali v njih skriva. Napenjam oči. Dim se nekoliko razmakne, da vendarle zagledam, kaj je bilo v njem zavito. In kaj vidim? Da sam nisem videl, ne bi verjel. Okrog mize sedi več dam, med njimi mlada mamica, poleg nje pa otroški voziček in v njem otročiček, približno mesec dni star. Mamica se od časa do časa skloni k otroku s cigareto v ustih.

Da bo ta otrok poln zdravja in življenjske moči, o tem pač niti najmanj ne dvomim. Kam plovemo?

B. D.

Oj ta presneta nemščina!

Te dni sem se mudila v nekem letovišču na Dolenjskem. Kopališče imajo, pa smo jo mahnili tja, da se osvežimo. Sedimo okrog bazena, slišimo pa samo nemščino, kakor da bi bili na tujem. »Pa imajo res dosti tujcev tukaj,« meni eden iz naše družbe nič hudega ne sluteč.

A glej ga šmenta, komaj je spregovoril, že zaslišimo, kako se ‚Nemci' obkladajo z izbranimi slovenskimi žaljivkami. Torej zmerjati se znajo po slovensko...

Ko vprašamo pozneje upravitelja kopališča, odkod so ti ljudje in kaj so, nam pojasni — le poslušajte! — da so sami domačini iz bližnje okolice. Ena ‚nemška' družina je družina nekega slovenskega trgovca iz bližnjega kraja. Ko pozneje spregovore ‚Nemke' v svoji materinščini, otepajo v kar najpristnejšem dolenjskem narečju!

In nauk tega dogodka? Domačin v domačem letovišču misli, da je med tujci, naš severni sosed, tujec pa v tujem letovišču dozdevno upravičeno! — misli, da je doma...

K. N.

Narobe vzgoja

Pred kratkim sem šla na sprehod v okolico mesta. Bila je nedelja. Ob neki hiši je stalo majhno dekletce in strmelo v mimoidoče. Majhna, zvedava radovednica. Mimo sta prišli dve lepo oblečeni gospodični. Ko je ena od njiju opazila, da ju otrok občudujoče gleda, se je nakremžila in ji pokazala jezik. Otrok je še bolj razširil oči.

Nisem vedela, ali je zdaj vzgoja tako narobe, da se otroci lepše vedejo od odraslih, ali so pa otroci pametnejši od takih domišljavih »frkelj«.

Novela „Družinskega tednika"

Zapuščam te...

Napisal H. B. Kranz

Nekega sončnega jesenskega večera se je Suzana Dufayelova peljala v svojem malem avtomobilu proti Vincennesu in njena čustva so bila tisti dan čisto posebna. Zelo počasi je vozila. Ko se je tega zavedela, je takoj vedela, zakaj. Poslednjič je namreč vozila to pot. Da, poslednjič, kajti v ročni torbici je imela pripravljeno poslovilno pismo, ki se je pričenjalo z besedami: Zapuščam te... To pismo bo dala zjutraj na pisalno mizo svojega moža, preden ga bo za zmerom zapustila.

Dolgo je oklevala in premišljevala, ali bi zapustila svojega moža, ali ne. A saj ne more več prenašati tega življenja, osem let je že preživela v tem peklu, a zdaj mora za vsako ceno napraviti konec, sicer bo še znorela. To enolično življenje z Jacquesom tako slabo vpliva na njene živce, da se že boji hujših posledic. A zdaj je vendar še izhod v lepše, boljše življenje...

Ko se je z Jacquesom poročila, ga je ljubila, o tem ni dvoma. A poznala ga je samo nekaj mesecev in niti zdaleč ni slutila, da navade nekoga, četudi prav za prav niso navade, ki jih pri drugih sovražimo, vplivajo na človeka razdražljivo in nadležno, brž ko jih imamo vsak dan pred očmi. Že dve leti je vsak dan znova čakala, da ji morda naslednje jutro pri slovesu vendar ne bo rekel: »Na svidenje, srček«, in na večer ne: »Evo me, srček«. In da je vendar ne bo bežno poljubil na levo lice, vselej na isto mesto... Upala je, da bo prišlo jutro, ko vendar ne bo drsal v copatah v kopalnico in da ne bo pet minut nato zaklical v spalnico: »Dobro jutro, srček, kako bo z zajtrkom in jutrnjim poljubom?«

Bila je zmerom ljubeča žena in dobra gospodinja. Jacques tudi ni nikdar podvomil o njeni zvestobi. V vseh teh letih se z možem nista niti enkrat sporekla. In vendar, zdaj ga mora zapustiti. Čutila je, da ne more več prenašati teh dolgočasnih dni. Dan je bil enak dnevu in teden tednu. Ob nedeljah sta hodila v goste k Jacquesovim staršem, kjer so na dolgo in široko govorili samo o sorodnikih. Ob ponedeljkih sta ostajala doma in sta kvartala. V torkih sta šla v gledališče in ob sredah sta zahajala k Robertu Pratoncyju, Jacquesovemu tovarišu, bogatemu samcu. Tu je pa morala Suzana dve uri molčati, medtem ko sta moža govorila o svojih kupčijah. V četrtkih sta šla v kino in v petkih sta spet doma kvartala. Pozimi sta ob sobotah zahajala v gledališče, poleti sta pa posedla na terasi neke kavarne.

Osem let sta živela po tem programu in zdaj bo na lepem ubogi Jacques dobil poslovilno pismo svoje žene in ves žalosten se bo moral vdati v svojo usodo, da ga njegov srček, njegova mala Suzana za zmerom zapušča, ker ga je malone začela sovražiti...

Morda bi pa Suzana še nekaj let prenašala to pusto življenje z Jacquesom, če ji ne bi bil prišel na pot Robert Pratoncy in jo spodbudil k tej odločitvi. Pred nekaj meseci ga je slučajno srečala v mestu in namignil ji je, da jo že leta in leta na tihem obožuje. Rekel ji je: »Zmerom sem vam na uslugo. Kadar si boste zaželeli moje družbe, me kar pokličite, prišel bom rade volje.« Suzana je planila v jok in potožila Robertu svoje težave. Robert ji je pa rekel: »Samo en izhod je, moja ljuba, zlatolasa Suzana. Zapustiti morate Jacquesa. Seveda ga bo to zelo presenetilo in potrlo, a misliti morate na to, da ste še mladi in lepi in da je na svetu še mnogo drugih mož, ki bodo presrečni, če bodo lahko v vaši družbi. Jacques bo našel uteho v delu, zastran tega si nikar ne delajte skrbi. Pišite mu pismo in vrnite se k svojim staršem. Teden dni nato se vas bom drznil obiskati.«

Suzana Roberta Pratoncyja ni ljubila. Niti sanjalo se ji ni, kakšna bo zdaj njena bodočnost. Samo eno je vedela: življenje, ki ga zdaj živi, je tako brezmejno pusto in enolično, da vsako jutro, ko se zbudi, prestrašena pograbi ogledalo, da se prepriča, ali nima še nobenega sivega lasu. In Suzani je bilo šele dva in trideset let...

Pripeljala se je pred majhno vrtno vilo. Kakor vsak večer je tudi tisti dan previdno zapeljala avto v garažo; zelo je bila presenečena, da ji Jacques ni prišel nasproti, da bi jo poljubil na levo lice in zaklical: »Evo me, srček«. Saj je bil sicer zmerom že ob tem času doma.

Sobarica ji je povedala, da je gospod Dufayel pred eno uro prišel precej razburjen domov; v naglici je pripravil kovčeg in se odpeljal na postajo. »Gospod je pustil za vas neko pismo, milostljiva. Najbrže je moral odpotovati zaradi nujnih kupčij,« jo je skušala pomiriti sobarica in nato odšla.

Suzana je stekla v svojo sobico in zagledala na toaletni mizici pismo. Strgala je ovoj, preletela vrstice in se sesedla s tresočimi se koleni v naslanjač. Brala ga je in brala in ni mogla verjeti. Bilo je poslovilno pismo. Jacques ni odpotoval po kupčijah; za zmerom jo je zapustil. Ni pobegnil s kakšno žensko, temveč — čudno in to je bilo ravno tako čudno — šel je samo zato, ker ni mogel več prenašati enoličnega življenja ob njeni strani. Njegovo pismo je bilo skoraj takšno kakor Suzanino. »To enolično življenje«, je pisal Jacques, »mi gre tako na živce, da se mi zdi, kakor bi sedel v ječi. Vse tvoje navade, način, kako odpiraš ročno torbico, kako sedeš k mizi, kako se zlekneš v posteljo, kako si z raznimi lepotili lepšaš obraz — vse to me dela bolnega in ne morem več prenašati te môre. Zelo rad bi se bil o tem s teboj osebno pogovoril, a nisem bil dovolj pogumen. Mislim, da je najboljše, da se razideva...«

Suzana je trikrat prebrala pismo, preden je docela razumela. Njene oči so se od veselja napolnile s solzami. Pol ure je ležala na blazinjaku in premišljevala: »Zdaj se prične novo življenje. Prosta sem, ne da bi bila Jacquesu prizadela bolečino...« Pozvonila je, sobarica je pritekla in začudena obstala pri vratih; gospa ji je velela, naj pripravi kovčeg. Poslovilno pismo je položila na moževo pisalno mizo in odbrzela proti garaži, kjer je sedla v avto.

Peljala se je v Pariz, najela si je sobo v hotelu Ritz in je takoj telefonirala Robertu Pratoncyju, da ga čez pol ure pričakuje. Vsa vesela mu je hitela pripovedovati, da je zapustila Jacquesa in da mora nujno govoriti z njim. Njen glas je nekam drhtel, ni čudo! Robert je prišel, vroče je poljubil Suzani obe roki in se ji je prisrčno zagledal v oči. Potlej si jo je pa drznil plaho objeti okrog pasu... A Suzana se je umaknila. Prestrašila se je, ko je to storila. Tudi ona je prej mislila na to, da bo Roberta objela, in da se ne bo branila, če bi jo hotel poljubiti. Vedela je, da se pričenja zanjo novo življenje, a vendar se je zgrozila. Izginila je iz sobe, še preden je začudeni mož mogel potolažiti prestrašeno ženico in jo pregovoriti, naj ostane pri njem.

Čez eno uro je Suzana ležala v svoji postelji, v mali vrtni vili v Vincennesu, držala je v rokah moževo poslovilno pismo in ga mečkala med prsti. Venomer je ihte ponavljala: »Jacques ne zapusti me nikar me ne zapusti, Jacques...!«

(ba)

HELGA SE ZAROČI

Nemški napisal K. G. Fischer

»Pomisli, zdi se mi, da ta Reinhold gleda za našo Helgo!« je rekla mati ogorčeno.

»Kaj, ta malopridnež, ta nepridiprav s podloženimi rameni! Samo v nesrečo bo spravil najinega otroka. Takoj morava kaj ukreniti!« je odvrnil oče; videlo se mu je, da mu je šla stvar zelo k srcu. Bil je majhen in nekoliko debelušen in v nenadnem izbruhu očetovske skrbi se je tresel kakor kipnik v jedilnem vozu brzovlaka. Pet minut je vladala tišina; skrbni oče je gubančil čelo in premišljeval. Potlej se mu je vendar nekaj posvetilo. »Sijajno idejo imam! Helgo moramo odvrniti od teh misli. Poslali jo bomo za nekaj tednov na morje. Tam bo čez noč pozabila na tega Reinholda, pri tem bo imela pa lepo priložnost, da v odlični mednarodni družbi spozna koga drugega. Lepa je dovolj!«

»Kaj ne bo — saj je moja hči!« je rekla mati, četudi to ni prav nič spadalo k stvari.

Čez dva dni je Helga odpotovala. In teden dni nato je mama že prejela njeno prvo pismo. S tresočimi se rokami ga je odprla:

»Ljuba mamica!

Malo je manjkalo, pa bi morda nikoli ne pričakala pisma svoje hčerkice. Prosim te, nikar se ne prestraši! Zdaj sem že zdrava in čila, a za to se imam zahvaliti samo nekomu — Hektorju! Skratka, ti veš, mamica, da sem dobra plavalka, a da ne vzdržim dolgo. Takoj prvi dan sem skušala plavati do nekega parnika, vsidranega v pristanišču. A smešno malo pred ciljem, komaj deset metrov od parnika so me zapustile moči. Vmes je pa kakor iz neba posegel rešitelj. Na vrat na nos je skočil v vodo, zagrabil me je prav še v zadnjem trenutku in me varno spravil na suho. Lahko si misliš, kako mi je zdaj ljub. Zelo lepe rasti je, velik in plečat je, simpatične izrazite oči ima, kakor srnjak in krasne vranječrne, svetlikajoče se lase. Pri vsem tem je pa neznansko močan! Ah, mamica, ko bi ga mogla ti videti! Ime mu je Hektor — saj res, to sem menda že povedala! Zaupam ti: postala sva že debela prijatelja!

Tisoč poljubov pošilja tebi in tudi očetu

tvoja srečna hčerka
Helga.«

To pismo je mamo zelo ganilo. Spomnila se je svojih lastnih čustev pred dvajsetimi leti. »Zaljubljena je!« je rekla s solzico veselja v očeh. »Saj kar med vrsticami bereš!« Očetu pa sporočilo ni šlo tako do živega; bil je pač bolj dovzeten za prijemljivo stran tega življenja... »Hektor«, je zamrmral. »Očitno je Francoz... ko bi vsaj vedeli, kdo je, v kakšnih razmerah živi...?«

Čez teden dni je dospelo drugo pismo.

»Ljubljena mamica!

Zelo sem vesela, da se tudi vidva zanimata za Hektorja. Zadnje čase sva zelo pogosto skupaj. Ah, mamica, ne veš, kako ga imam rada! Kadar se zvečer sprehajava po promenadi, se vsi obračajo za njim in občudujejo njegovo krasno postavo. Zelo sem ponosna nanj in prijateljice, ki sem jih tu spoznala, kar pokajo od zavisti. Kadar sem nemirna in kadar se bojim, ga prav narahlo pobožam po njegovih jeklenih mišicah in takoj se počutim na varnem. Najrajši bi ga vse svoje življenje imela zraven sebe. Še ne vem zanesljivo, a mislim, da me je tudi Hektor vzljubil. Vsekako je zmerom pri meni in me niti za trenutek ne pusti same. Ko sva ondan sedela nekje v gozdu, se je čisto počasi primaknil k meni in me je pogledal s svojimi ljubkimi, velikimi očmi tako prisrčno, da bi se bila kmalu spozabila in ga poljubila. A o pravem času sem se še premagala, kajti kaj takšnega se vendar ne spodobi! Ničesar si tako zelo ne želim, ko da bi čimprej mogla stopiti pred vas, svoje starše.

Tvoja presrečna hčerka Helga.«

»Hm, hm!« je zmajevala mama z glavo in v čašo njene sreče je kanila prva kapljica grenkobe zaradi neizkušene deklice, ker ni mamice zraven in bogve zaradi česa še vse...« Reči moram, zelo odkrita je. Videti je, da je zadeva že precej dozorela!« Očka je pa samo rekel: »Hvala Bogu, Reinholda je menda zdaj že čisto pozabila!«

Čez teden dni je spet prišlo pismo, a to pot kar priporočeno.

»Moji dragi starši!

Nisem vam hotela prej povedati važne in usodne resnice. Torej poslušajte in prosim vas, sprijaznite se z novico: Reinhold se je seveda takoj pripeljal za menoj. Včeraj sva se javno zaročila. Lahko si mislite, da kar plavam v sreči in blaženosti!«

Mati je skoraj omedlela. Očka je pa prestrašen in smrtno bled skočil pokonci in zajecljal: »Da-a-a, ali... jaz sem pa mislil... ta Hektor... kaj je pa potlej s Hektorjem? Čitaj dalje, ali ni nič napisala o njem?«

»Pač!« je rekla mama. »Tule je pripisano: »Pomislite, ljubi starši, Reinhold ne mara Hektorja! Preveč mu laja! Tako velik pes, pravi, ni za sobo, da se bolje počuti zunaj, v naravi...«

(ba)

RADENSKO ZDRAVILNO KOPALIŠČE

zdravi z dobrim uspehom bolezni srca, ledvic, živcev, nervozo, želodec, jetra, ženske katare, spolne motnje, notranje žleze.

Ako trpite od katere teh bolezni ali sploh obiskujete zdravilišče, zahtevajte naš prospekt, v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Direktni vagon za zdravilišče SLATINA RADENCI odhaja iz Ljubljane ob 8.00 ter prihaja v RADENCE ob 14.42.

Humor

Zlobnost in zlobnost

Gospod Čebulček ima nekaj več ko pet križev, vendar pa zmerom trdi, da je še v najlepših letih. Pred kratkim ga je neka zlobna gospa vprašala:

»Gospod Čebulček, kakšen občutek je vendar, ako človek praznuje petdesetletnico?«

»Ali se ne spomnite več?« ji je Čebulček kratko in jedrnato zasolil.

Iz otroških ustk

Petrček je dobil dvojčke — dve sestrici. Petrček nič kaj rad ne hodi v šolo, zato mu je oče ob tej nenavadni priložnosti svetoval, naj pove učiteljici, kaj se je zgodilo, potlej bo najbrže smel domov.

Drugi dan zjutraj pride Petrček ves žareč od sreče iz šole domov.

»No vidiš,« meni oče zadovoljno, »kaj je pa rekla gospodična, ko si ji povedal, da si dobil dve sestrici hkrati?«

»Beži, beži, očka, samo za eno sem povedal, drugo sem pa prihranil za drugi teden...« se odreže ponosno Petrček.

Prebrisanec

Dva prijatelja se srečata v neki trgovini s porcelanom. Oba kupujeta darila za svoji ženi, a eden izmed njiju kupi nenavadno dragocen servis.

»Kaj, tako drag servis kupiš ti svoji ženi, ali ti to nese?«

»Pa še kako se mi obnese, prijatelj moj, če bi namreč kupil poceni servis, bi ga moral sam brisati in umivati, tako pa žena ne pusti, da bi se ga dotaknil.«

Spomini s potovanja po Afriki

»Povej no, prijatelj, ali je potovanje med ljudožrci res tako strašansko nevarno?«

»Pa še kako, dragi moj, z eno nogo si zmerom na jedilnem listu.«

Razumljivo

Vsa družina je proti nevesti. Materi se zdi preošabna, tetki Jelki domišljava, sestra pravi, da si barva lase, svakinja meni, da ni pripravna za gospodinjstvo, babica se boji, da ne bo dobra mati, očetu se zdi presuha, stari teti Ani premlada, stricu Nacetu presiromašna.

Naposled meni ženin skromno, da ima njegova bodoča žena vendar veljkansko, da, neprecenljivo prednost pred drugimi dekleti.

»Kakšna prednost naj bi pa bila to?« vprašajo vsi radovedno.

»Nobenih sorodnikov nima,« meni ženin modro.

Humor pri raznih narodih

NA ANGLEŠKEM

»Mama, ali imajo angelčki peruti?«

»Seveda, ljubček moj.«

»Ali tudi lete?«

»Kajpak, radovednež mali.«

»Veš, včeraj je rekel očka naši Micki, da je angel. Ali tudi ona lahko leti?«

»Še danes bo zletela, ljubček!«

NA ŠKOTSKEM

»Koliko računate za likanje hlač?«

»En šiling.«

»Dobro. Evo vam pol šilinga. Zlikajte mi samo desno hlačnico. Dejal bom fotografu, ki me bo pri poroki slikal, naj me ‚poči' v profilu.«

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Pri fotografu.

»Ali bi mi lahko povečali tole fotografijo mojega sina?«

»Seveda, gospa, kakor želite.«

»Ali bi mu pa lahko hkrati tudi sneli čepico z glave? Veste, rajši ga gledam razoglavega, tako lepe lase ima...«

»Tudi to bi se dalo narediti, gospa, toda... kakšne lase pa ima?«

»Nikar ne zbijajte šal z menoj! To boste vendar videli, ko mu boste sneli čepico.«

V MEHIKI

Sodnik: »Koliko let vam je?«

Obtoženka: »20 jih imam pa nekaj mesecev...«

Sodnik: »Koliko mesecev?«

Obtoženka: »Sto sedem...«

NA FRANCOSKEM

Starinar: »Gospod, ta vaza je stara že več ko 2000 let!«

Novopečeni milijonar: »Ali me mislite za norca imeti? Saj pišemo šele 1938.«

»BOM ŽE OČETU POVEDALA...«

Ljube mamice, dovolite, da danes spregovorim z vami z besedo vaših mož. In sicer o vzgoji. A tokrat ne o vzgoji otrok, ali pa kvečjemu posredno; to pot bo beseda o vzgoji posvečena vam, materam in vzgojiteljicam. Pred kratkim sem namreč govorila z nekim očetom, srečnim očetom dveh ljubkih, malih kuštravih glavic. Samo ena senca kali veselje temu srečnemu očetu. Najbrže ste že uganile, kakšna senca je to in kdo jo meče.

»Priznam, da je najina razposajenčka težko vzgajati,« mi je v trenutku zaupnosti dejal ta oče. »Vendar se pa bojim, da je moja žena po eni strani preveč popustljiva, po drugi strani pa otrokom naganja strah v žile — pred menoj. Čudno navado ima namreč pri vzgajanju najinih otrok. Sama nikoli ne primaže zaušnice, nikoli ne seže v lase, samo razhudi se in pravi: »Bom že očetu povedala.» Ko pridem domov, so res prve besede iz njenih ust pritožbe, kakšna sta danes otroka bila, kaj vse sta zakrivila, katero vazo sta razbila, kolikokrat sta se stepla, kaj sta se vse nalagala in sam ne vem, kaj še vse. Potem pride pa opozorilo: »Zdaj ju pa le pošteno primi, da si bosta zapomnila, kdaj sta nagajala', ali naj jima pa oprostim, da ne bom veljal za ‚bavbava'? V tem primeru se pa zamerim ženi. Če otroka kaznujem, se jima bo zdelo to krivično, kajti od njune krivde je že poteklo več ur in važnost njunega dejanja se je vsaj v njunih očeh, razblinila. Morda je mati med tem že tudi nekoliko prijazneje govorila z njima, zdaj ju naj pa natepem in motim to lepo družinsko soglasje? Čutim, otrokoma se zdi krivično, da bi ju tepel zdaj, ko je že vse, vse, tako daleč za njima. Tudi meni se zdi to nekako krivično, čeprav niti sam ne znam točno povedati, zakaj. Večkrat sem že poskusil. A bili smo slabe volje vsi. Otroci zato, ker so bili vseeno tepeni, žena zato, ker sem premalo udaril, in jaz zato, ker sem moral tepsti takoj, ko sem prišel iz službe domov, ko bi se vendar tako rad z otrokoma kaj pogovoril, jima kaj zabavnega in poučnega povedal, ju peljal ven.

Vem, nekatere matere bodo dejale, da sem prenežnočuten, a motile se bodo. Tudi mene pogreje, če mi paglavec nagaja, prisolim mu zaušnico in otrok instinktivno čuti, zakaj jo je dobil in da jo je dobil po pravici. Kako drugače je, če naše'ka oče otroka zvečer, ko je že vse naspol pozabljeno in ko se je v otrokovo dušo vtisnilo že toliko drugih vtisov, da je zavest krivde skoraj ali pa čisto splahnela. Skušal sem to dopovedati svoji ženi, a ni me razumela. Ona pravi, da mora oče imeti ‚avtoriteto'. Revica pri tem pozablja, da jo kkrati ona izgublja in da tudi moja ‚avtoriteta' ni čisto prava.

Če več let tepe in kaznuje samo oče, potem se otrokom nehote zazdi oče posebljena kazen, posebljena strogost. Nehote nimajo dovolj zaupanja vanj, mater imajo podzavedno rajši, kajti pozabili so, da mati naroči očetu, naj jih kaznuje. Mati namreč zdaj ne reče več: »Bom povedala očetu,« ampak kratko in malo pove. Oče pride domov, iz dolžnosti in navade opravi svojo moralno pridigo ali pa svoj tepež, kakor že nanese, in otrok vidi v njem pravega tirana. Otroci očetu-bavbavu kaj neradi zaupajo, tudi materi ne, rajši se sporazumejo sami med seboj. Tako spolze staršem iz rok in dragocena nit zaupanja, ki veže srca staršev in otrok, je pretrgana.

Večkrat sem že to razlagal svoji ženi, a ne vem, če me je prav razumela. Tako dobra duša je, in le neruda udari svoja otroka. Rekel sem ji, da se bo na to pač morala navaditi, kajti takojšnja kazen je vse bolj izdatna in bolj upravičena, posebno pri otrocih. Otrok se nato krivde otrese, živi spet mirno, pozabi na mučni dogodek in ostane vesel, veder in zaupljiv. Kaj pa vi menite, ali nimam prav?«

Prikimala sem. Res, iz ust tega moža in očeta je govorila ljubezen, a govorila je tudi resnica in modrost. Napisala sem njegove besede, da jih bodo lahko čitale vse matere, ki še ne vedo, kako narobe in krivično je, ako groze in prete svojim otrokom: »Bom že očetu povedala...«

Saška

KAKO LE TO STORE?

Val vročine je zajel ves svet. V senci imamo 35° C, potimo se, da si ne moremo sproti brisati pot z obraza, posedamo v senci in srkamo ledeno limonado. Najbolj čudno je pa, da vse to le malo zaleže, ali pa nič. Čez slabe četrt ure smo spet žejni, popili bi ohlajene limonade na litre in pot nam venomer, brez presledka polzi po obrazu. Pasji dnevi so res nevarni za zdravje in lepoto. Tudi za lepoto; vsako moderno dekle danes ve, da je oboje skoraj isto. A tolažimo se, da se vsem enako godi in da pasji dnevi ne delajo izjem. In naročimo še en rez sladoleda...

Tedaj pa zvonček nad vrati nežno zazvoni in v slaščičarno stopi mlada dama. A glej čudo! Dama je stopila s pekočega sonca v hladno dvorano in vendar se zdi, če jo pogledaš, da je nam bolj vroče kakor njej. Zaman iščeš na njenem gladkem, rožnatem obrazku značilne kapljice potu. Videti je kar najboljše volje, skratka, sveža kakor cvetlica. Stopa prožno, nikjer tiste utrujenosti, ki muči nas navadne zemljane; moja prijateljica Meta se namrdne, ljubosumna je in krepko potegne skozi slamico požirek limonade. »Takšna lutka, le kako naredi, da je tako zlikana, zdaj ko se vsi v potu svojega obraza mučimo v tej neznosni vročini?« Iz Mete govori zavist, vem da bi dala en dan svojega življenja, da bi le zvedela neznankino skrivnost.

Medtem je neznana lepotica prišla do naše mize in naju, kakor nalašč, prosila, ali sme prisesti. Hitro sva pokimali, kajti obe sva koprneli v želji, da bi si jo pobliže ogledali. Dama si je slekla rokavice, bila je namreč silno elegantno napravljena, še slamnik je imela (Meta je spet vzdihnila), potlej je pa pomignila natakarju: »Skodelico vročega čaja«.

Meti se je podaljšal obraz in najbrže meni tudi. Da, tedaj še nisva vedeli tega, kar veva danes. Dama je opazila najino presenečenje, nasmehnila se je in pripomnila, da vroč čaj zelo odžeja. Ne vem, ali je videla kaj dosti priznanja v najinih očeh, kajti le milo se je smehljala in srebala svoj čaj. Bila je tujka, Francozinja. Da, moža ima pri nas, Hrvat je, nama je pozneje povedala. Pričel se je plesti razgovor. Vprašanja, ničeva, kakršna zadajamo, ko se vidimo z nekom prvič in morda tudi poslednjič. Ali ji je pri nas všeč? Ali se je hitro privadila našemu jeziku? Kako se ji zdi hrana? Ali kuha po francoski kuhinji ali po hrvatski? Ko sva se izmotali iz takšnih ničevosti, sva se opogumili in jo vprašali, kako le stori, da ji v takšni vročini ni nič vroče. Lepa Francozinja je priznala, da ji je tudi nekoliko vroče, a še zdaleč ne tako zelo, kakor nam drugim. Če naju zanima, je dejala, nama prav rada pove.

In pričela je pripovedovati. Najprej je dejala, da na Francoskem ženske vse bolj pazijo na svoje zdravje in na svojo lepoto kakor pri nas. Živo namreč vse bolj higiensko. Meta se je namrdnila, kajti spomnila se je, koliko truda jo je stalo, da je dobila sobo s kopalnico za zmerno ceno. »Higiena, prava higiena,« je pripovedovala najina lepa znanka, »ni draga. In obrestuje se. Namesto da nosimo denar k zdravniku, si rajši privoščimo dobro higieno«. Meta je sicer pripomnila, da morajo zdravniki tudi živeti, a rekla je tako hitro in po slovensko, da Francozinja ni razumela.

»Menda vam ni treba pripovedovati, da v takšni vročini jem na splošno zelenjavno hrano in sadje.« Pomenljivo sem pogledala Meto, vneto obožavalko čevapčičev. »Važno je tudi, kako si zvečer izmijem obraz, da je kar najbolj čist, a ne presuh in ne premasten. Poleti nikoli ne uporabljam lepotne vode za stiskanje znojnic in lojnic, če namreč to vodo stalno uporabljamo, prično žleze lojnice še bolj izdatno delovati in kar čez noč imamo še vse bolj mastno kožo. A tudi z mastnimi kremami si poleti ne čistim kože, ali pa samo tedaj, kadar opazim gubo, ki se mi je naredila na soncu in ki bi se v presuhi koži še poglobila. Edino pravi pripomoček za čiščenje kože poleti je rumenjak, pomešan z oljem Rumenjaku primešam nekoliko kapljic olja in si to razmažem po obrazu. Pustim na njem nekaj minut, nato z mlačno vodo izmijem. Ker so pa jajca zdaj še dokaj draga, si privoščim to čistilo samo vsak drugi dan. Ostale dni se pa umivam z navadno mlačno vodo, brez kakršnega koli dodatka, nato se pa krepko obrišem s precej ostro brisaco. Zjutraj se pa vsakokrat umijem samo z mlačno vodo.«

»Kako pa le storite, da se nič ne potite?« sem se drznila vprašati. Gospa se je nasmehljala. »To je pa star francoski recept, a kakor vidite, se dobro obnese. Zmešam 50 gramov benzojeve tinkture, 50 gramov galuna in 500 gramov destilirane vode. S to vodo si namažem obraz večkrat na dan, navadno vselej, preden grem ven. Šele čez to se napudram in nalepotičim in šele na tej podlagi puder drži.«

To so bile kajpak novice in Meta jih je kar požirala. »Čudili sta se, ker sem poprej pila topel čaj namesto ledenomrzle limonade?« je ljubeznivo povzela gospa. »Nam Francozinjam je znano, da smemo poleti le malo piti in še to naj bo toplo, če si hočemo ohraniti svežost in se odžejati. To se vam bo morda zdelo čudno, a tega smo se naučile pri Japoncih, ki znajo menda od vseh narodov najbolje krotiti vročino. Zelo priporočljivo je popiti ob hudi vročini kozarec mlačne, rahlo osoljene vode. Takšno vodo pijejo v Indiji angleški kolonisti, da laže prenašajo strašno vročino, ki tam vlada...«

Medve z Meto sva kar strmeli. Presneta Francozinja, ni zaman tako lepa, marsikaj ve, na primer o slani vodi se nama še sanjalo ni. Naposled sva se ji zahvalili in ji dejali, da jo bova pričeli posnemati. Da je govorila resnico, sva videli ko smo vse tri stopile na cesto. Naju je koj oblil nov val vročine, da so se nama drobne, zoprne kapljice nabirale na gornji ustnici, najina spremljevalka je bila pa tudi zunaj prav takšna kakor v hladni slaščičarni.

Tole sem vam zapisala, da ne boste venomer vpraševale: »Le kako store, da so zmerom tako lepe? Ali nimajo nikoli nobenega mozolja? Menda se jim nikoli ne naredi na ustnicah ‚ocvirk'? Bogve koliko časa porabijo za svojo nego?«

Odgovor na vsa ta vprašanja je kaj kratek. Žive tako, kakor vedo, da je najbolj prav. In najprej se nauče in poskusijo, kaj jim najbolj prija. Za vse to je treba le malo denarja, nekoliko več časa, a še več volje.

Simona

Pri kožnem vnetju in izpuščajih dojenčkov, pri razpokanih in razbolelih prsih mater
čudovito učinkuje
pravo rastlinsko mazilo
»OKAMA«
Okama mazilo se dobi v lekarnah in drogerijah, škat. din 8·–.
Razpošilja proti predhodnemu nakazilu din 10·–.
LEKARNA Mr. JOŽE OBLAK
Št. Vid nad Ljubljano

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Gobova juha s krompirjem, kolerabice, krompirjev pire. — Zvečer: Goveji golaž.

Petek: Ragujeva juha[1], češpljevi cmoki[2]. — Zvečer: Krompirjev pečenjak in solata

Sobota: Zelenjavna juha, kumarična solata, pečen krompirček. — Zvečer: Koštrunov hrbet s stročjim fižolom[3].

Nedelja: Goveja juha z vlivanci, prašičja pečenka na način divjačine, srbska solata[4]. — Zvečer: Mrzel narezek.

Ponedeljek: Možganova juha, sladko zelje, krompirjev pire. — Zvečer: Ohrovt s klobaso.

Torek: Golaževa juha, solata, pečen krompirček, govedina. — Zvečer: Kompot in torta doboš.

Sreda: Krompirjeva juha, dušen krompir, pesa, naravni zrezki. — Zvečer: Makaroni s solato.

Za večerjo:
p-p
pekatete s paradižniki
Dober tek!

Pojasnila:

[1]**Ragujeva juha** (postna): Skuhaj v 2 litrih slane vode nekoliko graha, vršiček majarona, nekoliko na kocke zrezanega korenja, peteršilja, kolerabe in cvetače. Med tem speci v presnem maslu pet osnaženih rib in nekaj žab; ko so pečene, jih poberi ven, odstrani jim kožo in koščice! meso zreži na kocke in daj na stran. V kozico daj nekoliko drobno zrezane čebule; ko je rumena, dodaj malo na drobno zrezanega zelenega peteršilja, 3 žlice moke, ribje kože in jetra. To zalij z 1 litrom vode in pusti, da vre četrt ure, nato precedi h gornji zelenjavi in pridaj ribje in žabje meso, malo nastrganega muškatnega oreščka in nekaj na kocke zrezanih in v presnem maslu spraženih žemelj. Lahko pa zakuhaš 1/8 litra riža. Tedaj daj pa meso v juho šele takrat, ko je riž že kuhan.

[2]**Češpljevi cmoki:** Pretlači na snažno desko 5 olupljenih, kuhanih krompirjev, pridaj jim 1 jajce, 1 rumenjak, košček presnega masla in malo soli in vse prav dobro z nožem zgneti. Potem pridaj 2/8 litra moke, jo zmešaj med krompir in še z rokami pregneti, da je testo gladko. Nato ga razvaljaj kakor za debele rezance in razreži na štirioglate koščke. Na vsak košček položi po eno češpljo, odstrani ji koščico in jo nadomesti s koščkom sladkorja; testo dobro skupaj stisni in oblikuj okrogle cmoke. Kuhaj jih v slani vodi pet do sedem minut, pobiraj jih posamezne iz vode in devaj v posodo, ki si v njej že poprej spražila v presnem maslu nekaj drobtinic. Zdaj posodo stresi, da se cmoki v drobtinah povaljajo, zloži jih na krožnik, potresi s sladkorjem in cimetom in daj na mizo.

[3]**Koštrunov hrbet s stročjim fižolom:** 1¼ kile koštrunovega mesa daj v lonec, nalij čezenj toliko vode, da je meso dobro pokrito, pridaj žlico soli, vršiček šetraja in tri zrna česna. Ko meso že eno uro vre, pridaj 1 kg na poševne kocke zrezanega fižola in pusti vreti. Medtem pa skuhaj v slani vodi 1 kilo olupljenega in na kocke zrezanega krompirja. Zdaj zreži meso, ga zloži na krožnik, krompir odcedi in stresi k fižolu in naloži oboje okrog mesa. Daj namesto govedine ali za večerjo na mizo.

[4]**Prašičja pečenka na način divjačine:** Stolci nekaj klinčkov, en lovorjev listič, malo popra, limonove lupinice in malo kumina. K temu prilij ¼ litra črnega vina in sok pol čebule in zmešaj. S tem podrgni poldrugo kilo prašičjih zarebrnic, jih zavij v prtič in daj v leseno ali porcelanasto skledo. Potem jih polij z marinado in pusti ležati en dan ali dva. Med tem časom jih večkrat obrni. Preden jih daš peči, jih podrgni s soljo, pridaj koleščke čebule in žlico presnega masla. Pečejo naj se počasi. Pri pečenju jih polij večkrat z juho in marinado. Naposled potresi vse skupaj z žlico moke, odstrani maščobo, prilij malo smetane in juhe in če treba, še malo kisa. Pečenko razreži in polij s sokom.

[5]**Srbska solata:** Osnaži in nareži na kocke za plitev krožnik zelenjave, to je: eno kolerabo, 1 korenček, 1 zeleno in krompirja. Vse skuhaj v slani vodi in odcedi, le krompir skuhaj posebej, ga zreži in daj k zelenjavi. Medtem daj v dobro ološčeno ponev 4 rumenjake, 3/16 litra olja, žlico pehtranovega kisa in malo soli. To stepaj v sopari, da se zgosti, potem mešaj na hladnem in primešaj žlico francoske gorčice, malo popra in malo limonovega soka in po okusu nekaj žlic goste smetane. V to majonezo stresi zelenjavo, jo rahlo zmešaj in daj v plitvo, široko skledo, na sredo kolikor mogoče visoko, okrog naloži pa kakšno zeleno solato, vmes pa krhljiške trdo kuhanih jajc in paradižnikove solate.

Naše slavne sovrstnice

Marsikatera naših bralk ne ve, kako slavne sestre ima po svetu. Ne ve, da so nekatere njene pogumne sovrstnice dosegle v življenju prav toliko, ali pa še več kakor njih moški tovariši, bodisi že na polju športa, umetnosti ali pa znanosti. Njega dni so se sicer tudi nekatere ženske tako ali drugače izkazale, a to so bile navadno vladarice ali igralke. Zdaj pa, ko si je ženska priborila pravico in dostop do vseh poklicev, se je pokazalo, da si lahko pridobi slavo še ke drugje in ne samo na prestolu ali na gledaliških deskah.

Svoje zmožnosti je sodobna ženska predvsem razvila v športu. Spomnimo se samo drzne Jeanne Battenove z Nove Zelandije, ki je sama v 11 dneh priletela iz Anglije v Avstralijo in zboljšala prejšnji svetovni rekord. Sonja Henie, priljubljena norveška ‚kraljica ledu' si je pridobila nešteto lovorik, zmagala na več olimpijadah, zdaj jo je pa mahnila k filmu in reči moramo, da smo ji hvaležni zato, ker vidijo njeno res kraljevsko drsanje zdaj lahko tudi tisti, ki iz kakršnega koli vzroka niso mogli na olimpijado. Nemka Christl Cranzova je na zimski olimpijadi zmagala v slalomu, a tudi pozneje, še letos si je nabrala več novih lovorik. Giza Mauermayerjeva, tudi Nemka, si je pa na berlinski olimpijadi priborila svetovno prvenstvo v metu diska.

Vendar ne smemo precenjevati športnih uspehov. Ženska je po svojem bistvu kakor ustvarjena, da vzgaja, da pomaga vzgajati. Šport je upravičen posebno zato, ker pomaga ženski do discipline, do železne volje, ki ni nikjer in nikoli odveč. Toda vse širše polje za žensko udejstvovanje je umetnost. Nič več ni čudno zdaj, če priredi ta ali ona umetnica lastno umetniško razstavo. Žal so pa takšne razstave pri nas bele vrane, kajti na vseh koncih manjka denarja, denarja...

V literaturi so si ženske že zdavnaj priborile svoje zasluženo mesto; lani je madžarska pisateljica Jolan Földesova dobila za svojo knjigo »Mačja ulica« svetovno nagrado za najboljši roman iz sodobnega življenja.

Nemška kiparka Hanna Cauerjeva je dobila naročilo, naj izdela olimpijski vodnjak, ki bo stal pred berlinskim rotovžem. A tudi drugje cenijo umetnost. Že leta 1708. so Angleži sprejeli umetnico Lauro Kightovo kot prvo žensko v slikarsko akademijo. Nenavadno čast je doživela ameriška filmska igralka Ginger Rogersova; njo je guverner ameriške države Taksas počastil s častnim imenovanjem za — admirala...

Tudi v glasbi so ženske dosegle že lepe uspehe, kajpak bolj kot pevke in virtuozinje kakor kot skladateljice. Malo je dirigentk, a med njimi je najslavnejša Dunajčanka Gertruda Herliczka, ki dirigira dunajski damski filharmonični orkester in žanje povsod velike uspehe.

V Ameriki so lani celo izdali znamke s sliko ženske. Ta ženska je Suzana Browning-Anthonyjeva, prva boriteljica za žensko volilno pravico. Umrla je leta 1906, in šele zdaj so se njene sovrstnice spomnile, kako se je morala boriti ta gospa za svobodo in pravice, ki jih zdaj uživajo Američanke. Sodobna ženska je tudi politično zrela. Španija, Mehika, Sovjetska Rusija in tudi druge države imajo poleg poslanikov tudi že poslanke; Francija je pa imela leta 1936. celo dve ministrici, gospo S. Lacorrovo in Ireno Joliot-Curijevo, slavno hčer slavnih staršev, ki je tudi že sama dobila Nobelovo nagrado.

Še o mnogih drugih slavnih ženah in mladenkah vam bi lahko pripovedovala. O Duši Vinogradovi, ki si je v sovjetski Rusiji priborila delovni rekord, ker streže 216 statvam hkrati. V Budimpešti je te dni praznovala svoj jubilej ‚najpopolnejša tajnica na svetu', ki zna na pamet 3.500 naslovov in telefonskih številk. Neka japonska zdravnica si je dala pred kratkim vzbrizgati bacile smrtnonevarne bolezni v opazovalne svrhe, neka njena angleška tovarišica je pa več ur vdihavala strupen plin, ki učinkuje samo na ljudi, da bi lahko kar najtočneje popisala učinek tega strupa na človeški organizem.

Ko to berete, morda obžalujete, da se niste tudi vi že proslavili s kakšnim velikim, junaškim dejanjem. Nič ne marajte, slava ni vse. Tudi izpolnjevanje vsakdanjih, enoličnih dolžnosti je junaštvo svoje vrste. Nihče vas ne spodbuja, nihče vam ne ploska kakor junakinjam, in vendar delate, ste pogumne, vztrajate. Vsaka ženska naj izpolnjuje svoje dolžnosti, pa bo kakor nepogrešljivo kolesce v točnem, pretočnem stroju dela!

Za razvajene želodčke

Marelična mezga: Prekolji marelice čez pol, odstrani jim koščice in vse kar je nerabnega in gnilega pri njih. Zdaj jih daj v dobro pološčen ali prsten lonec, ki pa ne sme biti prepojen z maščobo. Ta z marelicami napolnjeni lonec postavi v drugega večjega, v njem naj bo toliko vode, da sega polnemu loncu do srede. Oba lonca dobro pokrij in pusti, da voda v njih vre toliko časa, dokler se marelice ne zmehčajo. Nato stresi marelice na cedilnik, ali še bolje na leseno rešeto, da se odteko. Marelice prelači skozi sito in stehlaj sok. Kolikor kil tehta sok, toliko kil sladkorja daj kuhat. Na vsako kilo sladkorja prilij ½ litra vode. Med tem ko vre, pobiraj njega sneti in pusti, da vre, dokler se docela ne zgosti. Kuhaj mezgo tako, kakor si navajena. Marelično vodo pa precedi, dodaj toliko kil sladkorja, kolikor litrov je vode in jo kuhaj kakor odcedek. Z njim lahko poliva kipnik ,ali ga pa porabiš kakor druge odcedke.

Jabolčni kolač: Olupi šest jabolk, jih očisti in nareži na kocke. Pripravi gosto testo iz 1/4 l mleka, 4 celih jajc, nekaj soli in toliko moke, da postane testo res gosto. Dodaj jabolka. Raztopi v ponvi 8 dkg presnega masla in dodaj testo. Pekača mora biti pa dovolj velika, da testo v njej ne bo višje od enega prsta. V pečici kolač rumeno opeci in ga potlej posuj s cimetom in sladkorjem. Nesi na mizo še toplo, zraven serviraj pa kakršen koli kompot.

„Desna roka‘ kralja Jurija VI.

Ali kadi kralj Jurij VI. kakšno posebno vrsto cigaret?

Katere cvetlice so kraljici Elizabeti najbolj pri srcu?

Ali pijeta veličanstvi za zajtrk kavo ali čaj?

Kako tople naj bodo sobe za angleški kraljevski par?

Ali se brije kralj sam, ali ga pa brije brivec?

Takšna in podobna so bila razna indiskretna vprašanja, ki je nanje francoski šef protokola neizogibno moral vedeti odgovore, ako je hotel sprejeti angleško kraljevsko dvojico res kakor se spodobi. Do koga naj se pa vendar obrne, da bo dobil na svoja vprašanja res zanesljiva pojasnila? Poklical je angleško poslaništvo in tamkaj so mu koj nasvetovali nekega gospoda; ta bo njegovo znatiželjnost nedvomno utešil. Napotili so ga namreč k zelo častivrednemu siru Filipu Sassoonu, vrhovnemu komisarju angleškega delovnega urada. Ta sir Filip je torej nekakšna »desna roka« za vse mogoče potrebe Velike Britanije.

Iznajdljiv minister

Sira Filipa — pod njegovim nadzorstvom dela nič manj ko 2.270 uradnikov — so njegovi vladni prijatelji v šali krstili za »Whitehallsko Pepelko«.* In res nalagajo siru Filipu na rame vsa neprijetna hišna dela angleškega dvora. On pazi, da je pri poslopjih parlamenta vse v redu; nadzoruje kraljevske parke, varuje škode narodne spomenike; opremlja hiše državne uprave; kupuje po vsem svetu pripravne palače za angleške diplomatske zastopnike, sestavlja jedilne liste pri uradnih slavnostnih večerjah in skrbi, da dobi vladna pisarna vsako zimo dovolj zgodaj 500 ton premoga. Njemu je tudi poverjena skrb za ptičke v javnih nasadih.

Kakor vidimo, ima ta gospod Filip dela čez glavo, hkrati je pa tudi bistra glava, polna domislekov. Pred kratkim so na primer odkrili, da opeka palače St. James, zgodovinskega londonskega gradu, že skoraj razpada. Potrebno je bilo takojšnje popravilo, a nihče ni hotel zakriviti vandalizma, da bi nadomestil staro opeko iz tudorskih časov z moderno. Kaj je tedaj storil naš prijatelj, bistra glava? Kratko in malo je uporabil kup obleke iz 16. stoletja, opeke, ki je ostala od gradu Henrika VIII. »Hamptoncourta«, in sicer od krila, ki so ga pravkar podrli. In tako je ohranila palača St. James kljub prenovitvi svojo srednjeveško patino.

Glavna naloga vrhovnega nadzornika gospoda Filipa Sassoona je pa vodstvo gospodarstva in gospodinjstva v Buckinghamski palači. Potrebuje kraljica novo kopalno kad? Brž telefonirajo siru Filipu. Menda je treba temeljito očistiti veliko stopnišče? Sporoče siru Filipu. Nova naprava za gledanje na daljavo ne deluje? Sir Filip mora priti na pomoč. Lepa kitajska vaza v jedilnici se je razbila? Tedaj sir Filip samo pobrska po svoji čudoviti kašči in že najde v njej še lepšo in še dragocenejšo.

Kdo je pa prav za prav ta čudoviti čarovnik, ki samo zamahne s svojo čarobno palico, pa že izpolni vse večje in manjše vsakdanje želje angleškega dvora?

Njegovi predniki

Sir Filip Albert Gustav David Sassoon se je rodil 4. decembra 1888. leta v Londonu. Potomec je rodbine, ki je bil nje razvoj in polet k slavi ena najčudovitejših dogodivščin 19. stoletja.

Okrog leta 1780. je živel v Bagdadu neki Abraham Sassoon. Njegovi pradedi so bili iz bogate rodbine iz Toleda, iz rodbine, ki je dala španski židovski občini v 13. in 14. stoletju najbistrejše glave. Ko so Žide iz Španije izgnali, so se preselili Sassooni v Perzijo, kjer so si iznova pridobili premoženje in ugled. Abraham je bil nasi (poglavar) vseh mezopotamskih Židov in zato ga je priznavala tudi turška vlada. Toda ko je imel njegov sin David 22 let — rodil se je 1792. leta — so ga krvava preganjanja Židov prisilila, da je spet prijel za popotno palico. Najprej se je podal v Buširo in pozneje, leta 1832. v Bombay. Tam je ustanovil banko E. D. Sassoon & Co., ki je posredovala trgovino med Perzijo in Indijo in kmalu nato tudi med Kitajsko in Japonsko. Njegov uspeh je bil popoln in njegov sin Abdulah Albert je šel po očetovih stopinjah. Vzgojili so ga v Indiji, vendar je pozneje preložil sedež tvrdke v London. Bil je osebni prijatelj perzijskega šaha in ko je princ waleški, poznejši Edvard VII. prišel v Indijo, je stanoval pri Sassoonu. Ob koncu svojega življenja se je Abdulah za stalno preselil v London in je tam svetovnjaško živel. Leta 1890. so ga imenovali za barona zaradi njegovih dobrodelnih darov, ki so dosegli že vratolomne številke več milijonov. Njegov sin Albert se je poročil z Alino, hčerjo barona Gustava Rothschilda, in iz tega zakona se je rodil naš »pepelčasti minister«.

Sira Filipa so vzgajali v Etonu, pozneje je pa študiral v kolegiju »Christ Church« v Oxfordu. S 24. letom so ga izvolili za poslanca okraja Hytha in ta sedež si je ohranil od tistih dob pa do danes brez presledka. Med vojno je bil zasebni tajnik maršala sira Douglasa Haiga, vrhovnega poveljnika angleške armade na francoskem bojišču. Od leta 1924. do leta 1929. in od leta 1931. do leta 1937. je bil državni podtajnik za letalstvo. Zdaj ima pa že leto dni službo »desne roke« na angleškem dvoru.

Letalec in ljubitelj umetnin

Nedvomno je Sassoon s tem, da si je izbral poklic vrhovnega nadzornika angleškega delovnega urada, zadel v črno. Kajpak ljubi tudi vojaščino, je izvrsten pilot in je zelo ponosen na svoj naslov častnega poveljnika letalske armade »County of London«. V svojem bistvu je pa ta veliki organizator vendarle umetnik in ljubi vse lepe stvari tega življenja. Že od mladosti sem se je zmerom zelo zanimal za slikarstvo. Od leta 1921. do 1928. je bil pokrovitelj angleške narodne galerije in Wallaceve zbirke. In sam vzdržuje tudi angleško umetniško šolo v Rimu.

Njegovo stanovanje v Park-Lanu št. 45. je pravcat orientalski muzej. Dolgo je živel v Indiji in v Šanghaju, kjer je imel njegov brat Viktor razkošni hotel Cathay, ki so ga pred kratkim uničile japonske bombe. Tam doli se je naučil več indijskih narečij in pri kronanjskih svečanostih je bil on edini angleški minister, ki je mogel indijske radže in njih spremstvo pozdraviti v njih materinščini.

Sir Filip je ostal samec, a vendar velja pri mladih plemkah iz Mayfaira še zmerom za izvrstno »partijo«, za eno najsijajnejših v vsem Londonu. To pa zato, ker je sir Filip Sassoon nenavadno očarljiv gospod in ker ga prištevajo k ožjim prijateljem kraljevske rodbine. Posebno z malima princeskama se dobro razume, in ne brez vzroka. Ko sta se nekega dne princeski mudili v londonskem živalskem vrtu, se je Margareta Roža zaljubila v nekega pava. Hotela ga je imeti, a mama ji je kajpak razložila, da je pav last živalskega vrta in da ga ne more dobiti. Mala princeska se je zelo razžalostila. Dva dni nato jo je pa čakalo doma veselo presenečenje: ko je zjutraj odšla na jutranji sprehod v vrt Buchinghamske palače, sta se šopirila ob vhodu dva velika pava in ji v čast odpirala in zapirala svoja pisana pahljačasta repa. ‚Striček Filip‘, človek ki vse ve, je zvedel po ovinkih tudi za željo male Margarete Rože in imel je za svojo najvišjo nalogo, ne, dolžnost, da ji to željo izpolni. Kajpak na svoje stroške!

Zadnje tedne pred odhodom kraljevskega para v Pariz je imel ubogi sir Sassoon dela čez glavo. Koliko zapletenih in neslutenih problemov je moral rešiti! Na njegovi mizi so se kupičile listine z imeni povabljenih gostov, jedilni listi, napitnice, zapiski s sporedi oblek, predlogi za darila in bogve kaj še vse. Sir Sassoon je moral pregledati posebni vlak, ki sta se z njim odpeljali veličanstvi v Dover. Poslati je moral francoskim oblastem cel vagon angleških zastav. Moral je priskrbeti odlikovanja, ki so jih potlej pri svečanostih razdelili. In če bi kralj Jurij VI. pozabil vzeti s seboj svoj smoking, bi moral sir Sassoon koj vedeti, do koga naj se obrne, da že čez dve uri prinese pilot njegovega rdečesinjega letala kralju v Francijo prav takšen telovnik. Na srečo pa kralj ni ničesar pozabil, svečanosti so potekle v kar najlepšem redu in sir Sassoon »desna roka« angleškega dvora, si je naposled lahko obrisal pot s čela z zavestjo, da je dobro opravil svojo nalogo.

(»Weltblick«, Zlin)

* Whitehall se imenuje vladna palača v Londonu; izraz je dostikrat simbol za britansko vlado sámo.

Nove številke o prebivalstvu evropskih držav

Zaradi španske državljanske vojne in zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji so se pri nekaterih evropskih državah nekoliko spremenile številke o njih prebivalstvu. Na podlagi podatkov zadnjega ljudskega štetja v raznih državah in na podlagi normalnega prirastka prebivalcev bi kazale evropske države po stanju 1. marca 1938. takšnole sliko:

Med 36 evropskimi državami je 5 velesil, 9 večjih in 9 manjših srednjih držav, 7 majhnih držav in 5 liliputanskih državic.

5 velesil z več ko 40 milijoni prebivalcev so: sovjetska Rusija (evropski del) 137 milijonov 300.000, Nemčija 75,5 milijona, Velika Britanija (z Gibraltarjem in Malto) 47,807.000, Italija 43,3 milijona in Francija 42 milijonov.

Od 9 večjih srednjih držav jih ima pet med 15 in 35 milijoni prebivalcev: Poljska 34,830.000, Romunija 19,620.000, Francova Španija 15,5 milijona, Jugoslavija 15,410.000, Češkoslovaška 15 milijonov 340.000, štiri države imajo pa prebivalcev med 8 in 10 milijoni: vladna Španija 9,5 milijona, Ogrska 9,150.000, Holandska 8,640.000 in Belgija 8,480.000.

Od 9 manjših srednjih držav dosegajo štiri dokaj visoke številke, od 6 do 7 milijonov prebivalcev, in sicer: Grška 6,980.000, Portugalska 6,860.000, Švedska 6,380.000 in Bolgarija 6,340.000. Ostalih pet držav ima pa prebivalstva med 3 in 5 milijoni: Švica 4,250.000, Finska 3,860.000, Danska 3,8 milijona, Irska 3,1 milijona, Norveška 2,950.000.

Med 7 malih držav spadajo: Litva 2,550.000, Letonska 1,980.000, Turška 1,290.000, Estonska 1,150.000, Albanija 1,090.000, Gdansk 420.002, Luksemburška 303.000, Islandija 120.000.

Med 5 liliputanskimi državicami so: Monaco 25.000, San Marino 15.000, Liechtenstein 11.000, Andora 6.000 in vatikanska država 1.000.

Vsa Evropa je štela v začetku 1936. leta 526,000.000 ljudi, 1. marca 1938. pa že 535,830.000; prirastek znaša torej v 2 letih in 2 mesecih 9,830.000, ali na leto 4,523.000, t. j. 0,86 % na leto.

(Po »Prager Tagblattu«)

Umetnost reklame

Pričelo se je pred nekaj leti v Ameriki. Neki tovarnar, nič več ne vemo, kateri — v njegovih tovarnah so namreč izdelali neko novo britvico za britje, nov fotografski film in novo polnilno pero — si je vtepel v glavo, da bo svoje izdelke ‚vpeljal‘. To pomeni: v šestih mesecih je moral vsak prebivalec v Združenih državah poznati njegov izdelek po imenu in v poznejših šestih mesecih ga je moral vsaj 1krat poskusiti. Kako naj se to izvrši, to je tovarnar kar strokovnjakom prepustil. Strokovnjakom nove znanosti, ki so na njen račun ljudje sprva zbijali šale. Znanost se je imenovala »reklama« in je imela sumljiv priokus. »Zakaj vsa ta komedija,« so dejali ljudje, »saj zadošča, da pošlje nekaj oglasov v časopis ali pa postavi ob deželni cesti nekaj desk z imenom svojega izdelka. Vsa reklama je sleparija in prevara.«

Kakor smo povedali, ni še dolgo tega, a med tem je reklama napredovala v najvažnejše geslo današnjega časa. Že dolgo nima več opravka samo z britvicami in nalivnimi peresi, preselila se je že tudi v posvečeno okolje svetovne politike. Najprej so avtoritativne države spoznale pomen prave propagande in se ravnale po tem spoznanju. Propaganda je postala umetnost, izpopolnili so jo v pravo znanost in zneske, ki jih zanjo porabijo, lahko pogosto primerjamo z zneski, ki jih porabijo države za državno obrambo.

Po vsem svetu je zdaj zanimanje za Češkoslovaško ogromno in mnogo ljudi, zunaj v svetu, ki le s težavo črkujejo »Czechoslovakia«, je radovednih in bi radi kolikor mogoče dosti zvedeli o tej deželi in njenih prebivalcih.

V tem je torej glavna naloga moderne in dobro organizirane propagande. Kako se bodo pa ljudje v svetu kar najbolje seznanili s Češkoslovaško? Nikakor ne z naštevanjem dolgočasnih podatkov o zemljepisni legi, o številu prebivalcev in o zgodovinskih letnicah. Vse to ljudi v svetu ne zanima, a Čehi bi radi, da bi se svet zanje zares zanimal. Zato se glasi njih prva zapoved: ljudem v svetu moramo pripovedovati o sebi tiste stvari, ki jih osebno zanimajo. Nogometne tekme na Angleškem so bile izvrstna propaganda za Čehe na Angleškem, slovaške noše in slovaški plesi so pa ponesle glas o češkoslovaški daleč tja gor na sever, v Skandinavijo. V vsaki deželi je treba uporabljati druge pripomočke in druga pota, če hočemo narediti ta ali oni pojm občeznan, zato je glavni pogoj za propagando, da jo za vsako večjo državo vodimo individualno, ustrezajoče psihološkim potrebam tiste države.

Na svetu so države, ki se njih prebivalci posebno zanimajo za glasbo in umetnost; v teh deželah so Čehi že in bodo še propagirali svojo glasbo in svojo umetnost. Spet v drugih državah ljudje radi dobro jedo; v teh državah bo pa češkoslovaška propagirala izvrstne posebnosti svoje kuhinje. Izkušnje so pokazale, da je takšna propaganda uspešna; »Dunajski zrezek« je njega dni naredil za Dunaj več reklame, ko vse knjige, ki so jih bili že napisali o Dunaju.

»Pionier«, Zlin

Kakšna je vojna?

Angleški šolarji so dobili te dni posebne vprašalne pole z vprašanjem: »Kakšna je vojna?« Na vprašanje so morali otroci odgovoriti tako, da so izbrali tisti pridevnik, ki po njih mnenju kar najtočneje označuje vojno. Takole so odgovorili:

Strahovita — 380 odgovorov;
Strašna — 362 odgovorov;
Huda — 354 odgovorov;
Barbarska — 333 odgovorov;
Bedasta — 285 odgovorov;
Nesmiselna — 280 odgovorov;
Junaška — 182 odgovorov;
Razburljiva — 59 odgovorov;
Častna — 9 odgovorov;
Modra — 9 odgovorov;
Krasna — 4 odgovori.

Vzlic takšni karakterizaciji je na drugo vprašanje od 341 učencev odgovorilo 266 učencev, da so vsak hip brezpogojno pripravljeni v primeru vojne bojevati se za svojo domovino. 33 učencev je stavilo razne pogoje (na primer, da bi se vojevali samo, če bi bila pravica na strani Anglije), 10 jih je bilo pripravljenih služiti brez orožja, 32 je pa odklonilo slehérno vojno udeležbo.

MIGLJAJ USODE

Po nemškem izvirniku priredila R. K.

29. nadaljevanje

Gospod glavni urednik je sicer svojo gospodinjo za takšne poučne modrosti po navadi neusmiljeno zafrknil, danes je pa ostal krotek ko jagnje in ji je celo pritrdil.

»Prav imate. V našem primeru je gospod Bog prav posebno posegel s svojim blagoslovom vmes. Amen!«

Obrnil se je in se malce prihuljeno nasmehnil, tako da ga ni videla gospodinja, ki je bila spričo njegove »pobožne« izjave vsa presenečena.

*

Berlinska družba je spet oživela. Znamenite osebnosti so bile spet v veljavi, le ‚lepa Rusinja‘ se ni skoraj nikjer pokazala. Za živčnost, ki si jo je nakopala na poletnem potovanju, ji je zdravnik priporočil skrajno vzdržnost, zlasti ji je pa svetoval mir in ji prepovedal zahajati v družbo.

Gospa Arnikova tudi ni stanovala v znamenitem hotelu ‚Pod lipami‘, temveč si je zunaj v gosposkem Zapadu najela čedno, opremljeno vilo. Sprejemov se ni udeleževala nikjer, še starih prijateljic ni obiskala, samo včasih jo je zaneslo h koncertu ali v gledališče. Bila je to ogromna žrtev za damo, ki je bila vajena z družbo in za družbo živeti.

Z začudenjem so znanci sprejeli novico, da je njena tolikanj mlada hči, ki ni doslej nikamor smela in je skoraj nihče poznal ni, da je torej ta punčka zaročena z nekim mladim nemškim graščakom, z baronom plemenitim Ebertyjem. Vsi ki so prejeli zaročna oznanila — so še tisti dan zvedeli, da ostane mati — ‚lepa Rusinja‘ samo do hčerine poroke še v Berlinu.

Olga Pavlovna se je morala na moč premagovati, da je prišla v mesto, kjer je vedela, da prebiva njen prvi mož. Sprva je hotela kar s Tirolskega naravnost v Rusijo, saj je menila, da si lahko pride Eberty tudi v Petrograd po nevesto. Hotela se je po vsaki ceni ogniti Berlinu, kjer je živel edini človek, ki se ga je bala. Toda — ukloniti se je morala prav njegovi volji.

Rihard Brunold se je z jesenjo tudi vrnil v Berlin. Toda razmere mu niso dopuščale, da bi vzel svojo hčer k sebi, zakaj predmestno stanovanje je bilo pretesno in prepičli so še bili njegovi dohodki za dva. Zato je bilo za dekleta do poroke edino častno zavetišče pri materi, a tudi sicer ni hotel Brunold družinskih stvari prezgodaj obešati na veliki zvon.

Brunold je kar obdržal svoje dozdanje ime Aleksej. Ker pa ni mogel več živeti brez hčere, je zahteval, da mora njena mati z njo brž v Berlin, da jo bo lahko večkrat videl in se pogovarjal z njo. Doktor Eckard je bil po prijateljevem naročilu tako pisal gospe Arnikovi in je za sestanke predlagal svoje stanovanje. Sprevidela je seveda, da bi bil vsak upor jalov, zato je prišla koj s hčerjo v Berlin.

Oton Eberty je naposled vendar dosegel svojo pravico. Postal je zaročenec ‚s pravico javnosti‘, smel je hoditi s svojo izvoljenko na sprehode in jo je smel obiskovati, kolikokrat se mu je le zljubilo. Seveda je ponavljal obisk za obiskom in je bil tako rekoč neprestano na poti med Berlinom in Libenauom. In kljub temu je štel dneve do poroke, ki naj bi bila že sredi decembra.

Oba zaročenca sta poznala zunanje vzroke ločitve zakoncev Brunoldovih, mlado dekle je pa povrh še slutilo, da je vmes še nekaj nerazčiščenega, nekaj temnega. Nekoč je Lizika skušala dognati to skrivnost, toda ko je očeta vprašala, je prebledel ko zid in je skoraj grozeče dejal: »Otrok, po tem ne vprašuj; boli me! Obljubi mi, da nikoli več ne črhneš o tem.« In obljubila mu je.

Tudi z materjo ni govorila o tem, zlasti zdaj ne, ko sta si postali še bolj tuji, kakor sta si že bili. Olga Pavlovna je natanko vedela, kdaj se shaja njena hči z očetom, vendar je ni nikoli vprašala po tem.

* *

Gospa Arnikova je sedela za pisalno mizo v salonu svoje vile, toda pismo, ki je ležalo pred njo, je bilo komaj začeto. Odložila je bila peresnik in se naslonila v stolu nazaj. Navzven se je zdela nespremenjena, saj se je že dolga leta lepotičila po istem kopitu. Toda če si ji pogledal globlje v temne oči, si opazil v njih trpoleč nemir. Lepa gospa se je v poslednjih mesecih navznoter hudo, hudo spremenila. Živčevje ji je bilo prenapeto in neprestano razdraženo, v nočeh ni našla spanja in lotevala se je je malodušnost. Vsa zdravniška veda ji ni mogla vrniti dušnega miru.

Zunaj na mostovžu sta sedela Eberty in Lizika. Vrata so bila naspol odprta. In čeprav ni razumela njunega pogovora, je vendar predobro razločila mehkobo v njunem čebljanju, smeh in prisrčnost v njunih šalah. Da, da, tudi Olga Pavlovna je poznala nekoč takšno prisrčnost in takšno miljenje, takrat, ko je bil prišel Rihard Brunold in jo je iz tesnih in siromašnih razmer njene domačije popeljal v majceno in tako sončno ‚cvetlično pravljico‘, ki jo je dal v predmestju Petrograda zanjo postaviti. Takrat jo je vso potopil v prepolni, vroči ljubezni z vsem bogastvom svoje darežljive pesniške duše. V njem je bilo toliko oboževanja do ljubljene žene, da ni niti za hip pomišljal, da žrtvuje njej na ljubo morda bleščečo bodočnost. In potlej se jima je rodil še otrok — in sreča je bila popolna.

Toda kmalu se je gostolenje zunaj sprevrglo v prepir, v prepir iz ljubosumnosti. Oton se je pogosto razrepenčil, če mu je nevestica le preveč govorila o svojem očetu. Pogovora o tej osebi pač ni in ni mogel prenesti.

»Jutri pa kar pridi v stanovanje doktorja Eckarda,« je zdajci dejala. »Že ondan je očka rekel, da hoče s teboj govoriti. Jaz se bom odpeljala kar naprej, ko bosta pa z očkom gotova, prideš pač za menoj. Nikar se ne spakuj, saj veš da tega ne trpim, kadar govorim o očku.«

Toda Oton je kljub temu pogumno zategnil obraz v gube in se je ustopil tik pred svojo zaročenko.

»Povej mi, Lizika, kaj sem pa jaz prav za prav zate? Ali še sploh kaj pomenim?«

»Bedaček! Ti so moj dobri Oton, ki ga imam tudi prav, prav rada!«

»Tudi? Tako za nameček? In misliš mar, da lahko z menoj pometaš? Se boš uštela. Ko bova poročena, se pri priči odpeljeva na ženitovanjsko potovanje po Italiji, če hočeš v Egipet, samo da naju vso zimo ne bo nazaj. Takrat boš samo moja — in takrat boš nemara začela malo zreleje misliti.«

Toda Lizika, ki se je nekoč tolikanj razvnela ob misli na ženitovanjsko potovanje — saj to ji je bilo pri vsej poroki poglavitno — je zdaj pobesila glavico. Poltiho je vprašala:

»Ali morava po vsaki ceni na potovanje? Saj je vendar zima in moj očka je zmerom tako mračen in sam. Zdi se mi, da kar strpel ne bo, če bi odšla, zlasti tako daleč. Pa sploh mi niti Italija niti Egipt nič več ne dišita.«

Tedaj je zaročenca minilo potrpljenje. Ljubosumnost je hudo vzplamenela. Groziti je začel, da bo sam odšel, odšel naravnost v Afriko, grozil je z vsem mogočim in nemogočim in postal besen kakor ris. Zdajci je pa Lizika vrgla svojo plavo glavico postrani in si je začela svojega zaročenca hudomušno ogledovati.

»Tak pojdi no že, pojdi v Egipt! In dobro se imej! Prav rada ostanem sama v Berlinu.«

»Pri svojem očku seveda! To bi ti bilo pogodu. Lizika, s svojo ljubeznijo do očeta boš mene še v nesrečo spravila.«

Tedaj se je mlado dekle glasno in zvonko zasmejalo — in prihodnji hip je ta neugnanka že visela Otonu za vratom in ga milila, da nikoli tako. In dobri graščak Eberty jo je dvignil v svoje naročje in je čutil samo to, da bi je za vse na svetu ne mogel zapustiti.

Zdajci je nekdo zaprl vrata za njunim hrbtom. Menila sta, da materi morda pod noge piha, toda motila sta se. Olga Pavlovna ju kratko in malo ni mogla več poslušati. Ni mogla več prenašati njunih ljubeznivosti in šaljivega draženja. Preveč jo je vse to spominjalo njene mladosti... Da, da, takšna je sreča, čista, neskaljena sreča... sreča, ki te obišče samo enkrat v življenju... izgubljeni raj... In tudi ona je davno, davno nekoč živela v raju...

Tri leta je trajala sreča — in tedaj ji je kruta roka iztrgala ljubljenega moža iz naročja. Sprva je skoraj obupala, saj ga je res ljubila, svojega Riharda, Riharda sanjavih oči, Riharda mehke in ljubeznive besede... In ko

se je ji potlej približal Arnikov, se je kar zgrozila, zakaj vedela je, kakšno podlost ima na vesti. Toda prišel je mogočni mož iz sveta razkošja in bogastva. In ona je za sijajnim življenjem že zmerom po tihem hrepenela. Sprva se je uprla njegovemu zapeljevanju, ko ji je pa ponudil svoje ime, svoje bogastvo, svoj mogočni položaj — je zaslepljena od zlatih snov podzavestno segla v ponujeno roko, v roko, ki je pahnila Riharda Brunolda v pogubo.

V svojem novem življenju, ki se ji je odprlo, ni imela Olga Arnikova skoraj nič časa, da bi premišljevala o preteklosti. Postala je bila obožavana lepotica, družba in gosposki svet sta ji popolnoma izpolnila življenje. Spočetka seveda se ji je še večkrat prikazal mož bledih lic in z verigami v zapestju; plašil jo je in mučil, toda Olga Pavlovna se ni dala ugnati prividom. Njeno življenje je bilo preblesteče in prebogato sprememb. Tako je Rihardova slika po malem tonila v pozabo.

In po toliko letih, ko je bila za trdno prepričana, da je že zdavnaj med pokojnimi, je nenadejano zvedela, da živi, da je v njeni bližini, in to jo je ošinilo kakor grozoten opomin. V tem Rihardu Brunoldu mora vendar biti neka skrivnostna moč, da mu je pokorno vse, kar je njegovo... Svojega otroka je bil priklenil nase, še preden je dekle vedelo, da ji je oče. In ona, ki je nekoč bila vsa njegova, je čutila, da je v ukletju njegovega sovraštva! Kar drhtela je ob misli, da bi ga utegnila kdaj koli srečati. Ta strah jo je obhajal neprenehoma, noč in dan. Nikjer ni našla več miru. Vest, ki se ji je naposled vendarle zbudila, jo je neusmiljeno bičala.

*

Drugi dan se je Oton Eberty pokorno zglasil v Eckardovem stanovanju in se je moral celó s tem zadovoljiti, da ga je sprejel doktor sam. Lizika je bila namreč še pri svojem očetu notri v sobi. Ko se je naposled prikazala, se je od svojega očeta tako strastno in nežno poslovila, da bi bil mladi graščak prav gotovo pobesnel, če bi se z vso silo ne bil obvladal. Svojega zaročenca je samo mimogrede potresla za brado in že je odbrzela na cesto, kjer jo je čakal voz. Eberty je ostal v delovni sobi sam z vstopivšim tastom, zakaj dr. Eckard se je bil umaknil v sosednji kabinet.

Moža sta si bila še prava pravcata tujca. Govorila sta prav za prav samo takrat, ko je bil Oton pri očetu zasnubil mlado Liziko. Sicer sta se videla bežno vselej le takrat, kadar je prišel Eberty slučajno v Berlin in je prišel po svojo zaročenko v stanovanje doktorja Eckarda. In čeprav sta imela oba priložnost, da bi se bila zbližala drug z drugim, vendar nista tega nikoli poskusila.

Brunold se je zdel nespremenjen. Mehak pogled in milo besedo je imel samo za svojo hčer, samo takrat, kadar sta bila z Liziko popolnoma sama. Komaj je bila pričujočna še kakšna oseba, je postal spet mrk in zapet. Tudi zdaj, ko je začel pogovor s svojim bodočim zetom, ni bilo v njegovem glasu niti sledu toplote, v njegovem pogledu niti iskrice miline.

»Hotel sem vsaj enkrat na samem z vami govoriti, gospod Eberty. Pogovoriti se morava o stvareh, ki jih Liziki ni treba čuti!«

Oton se je razumevajoče priklonil.

»Na uslugo sem vam, gospod Brunold!«

Ogovarjala sta se še zmerom kakor dva tujca in tokrat je bil Brunold tisti, ki mu ni šla takšna ledena vljudnost v račun. Resno je spregovoril:

»Obljubil sem vam svojo hčer — in kazalo bi, da skleneva mir! Hm?«

»Mir? Res se ne zavedam, da bi kakor koli...«

»Ne, svojega nemega sovraštva niste nikoli očitno pokazali, toda le predobro vem, da sovraštvo kar gori v vas. Nikar pa ne mislite, da vam očitam to slabost. Tudi meni ni bilo lahko pri srcu: komaj najdem svojega otroka, že zvem, da je njegovo srce že oddano nekomu drugemu. Bodiva odkrita! Drug na drugega sva ljubosumna!«

»Do ljubosumnosti pač vi nimate pravice,« je z grenkom poudarkom odgovoril Eberty. »Lizika ljubi vendar zgolj in samo svojega očeta...«

»kakor bo nekoč ljubila svojega moža!« je skončal Brunold njegov stavek. »Seveda mora zato oče s poti! Čutim to in vem — in šel vam bom — s poti!«

Oton je skočil pokonci. Ni se mogel premagati, da bi se ne bil v njegovih očeh zablisnil žarek veselja.

»Torej oditi nameravate? Toda Lizika je trdno prepričana, da boste za zmerom ostali v Berlinu. Saj ste ji tudi obljubili.«

Brunoldove ustnice so komaj zaznavno trznile; ujel je bil Ebertyjev radostni pogled.

»Da, da in prav zato nočem, da bi ona kaj slutila. Izgubo bo morala prenesti, toda neskončnih skrbi in bojazni jo hočem obvarovati. Hočem, da ostane prav do konca takšna, kakršna je. Vesela, prešerna in neskrbna. Morda še doživim vajino združitev — morda tudi ne...«

Eberty se je prestrašeno zdrznil. Razumel je, kam meri ubogi tast. In začudil se je, kako more človek tako preprosto omenjati svoj bližajoči se konec.

»Nikarte! Vsa bolezen vendar ni tolikanj nevarna,« je menil Eberty. »Lizika pravi, da ste se imenitno pozdravili v tirolskih hribih.«

»Konec se je zaradi tega prav gotovo malo zavlekel, to bo že res. Sicer se pa ne bova več o tem menila. Vprašajte Evgena Eckarda, pa boste zvedeli resnico. Hotel sem Vam samo toplo priporočiti svojega otroka, ki je na vso nesrečo podedoval le preveč mehkobe in čustvenosti od svojega očeta. Tudi jaz sem bil nekoč človek z dušo, ki je bilo v njej neskončno mnogo sonca in svetlobe, s srcem, ki je bilo v njem nepopisno mnogo ljubezni in zaupanja — in povrh vsega še vendar premnogo globoke strasti. Takšni ljudje se zde po duševni strukturi kakor rojeni za srečo — pa jih okrutno življenje vendar ne mara. Življenje terja moč, trdoto in žilavo odpornost!«

»Za tako sem jaz tu!« je odločno vzkliknil Eberty. »Za svojo ženo bom jaz porok!«

»To upam in pričakujem. Vi, s svojim mirnim in preprostim značajem, ki ne trpi nesoglasij, ste morda ravno pravi mož za mojo malo sanjarko Liziko. Naučili jo boste, kako se življenje kroti, da je ne bo zdrobilo, kakor je zdrobilo mene. In zdaj vas samo tega še prosim, privoščite mi moj poslednji sončni žarek, saj ne bo dolgo... Samo dotlej, ko napoči večna noč... Privoščite mi teh par hipov še polno neokrnjeno ljubezen mojega otroka... saj bo kmalu prišel čas, ko me bo samo še v spominu klicala za očka...«

Oton je obnemel. Na vso moč se je sramoval svoje ljubosumnosti — in prikrito sovraštvo se je pri priči umaknilo vročemu in odkritosrčnemu sočutju. In ko mu je Brunold očetovsko ponudil roko, je krepko segel po njegovi desnici. Sklonil se je nadnjo in jo vdano poljubil.

»Zdi se mi, da sva sklenila mir,« je mirno menil Brunold. »Zdaj pa kar pojdite, Oton! Pozdravitě Liziko — in za pet ran božjih — niti besedice o tem! Dobri otrok naj ničesar ne sluti.«

Eberty se je spoštljivo poslovil in odšel. V sosednji sobi se je ustavil še pri doktorju Eckardu — in njun pogovor, čeprav je bil kratek, je moral biti na vso moč resen, zakaj mladi graščak si je pri odhodu otiral solze.

Doktor Eckard je pa brž stopil v delovno sobo k prijatelju, da se z njim pogovori še o tem in onem. Pozorno je motril prijateljev obraz in obhajala ga je globoka skrb, čeprav se je zdel Brunold na oko zdravejši, čilejši in krepkejši kakor na pomlad. V njegovih očeh je žarel plamen, na njegovih licih je gorela rdečica, toda doktor Eckard je vedel, da oboje ni znamenje zdravja, temveč znanilka notranje vročice.

»Da bi le bil že prihodnji teden za nami,« je povzel Eckard. »Bojim se, da vseh teh naporov ne boš zmogel. Čez tri dni bo uprizoritev tvoje drame. Cenzura je bila na moč prizanesljiva, samo škoda, da se pri skušnjah nisi postavil za to in ono spremembo. Bil si skoraj zmerom kamniten opazovalec in le redkokdaj si se omehčal in si s skopo besedo kaj okrcal in skritiziral. Skorajda bali so se tvoje nedostopnosti. Vsa sreča, da se je Torwald tako strastno oklenil svoje glavne vloge. S svojim globokim čustvovanjem bo še vse ostale igralce uklel.«

»Da, ta mož je prav genialen. In edini je, ki se je umel poglobiti in vživeti v bistvo mojega dela. Ta človek ne igra na odru, ta človek doživlja in hkratu prisili druge, da doživljajo z njim.«

»Zdaj pa povej, ali boš stopil s svojim pravim imenom na plan, ako bo drama žela uspeh?«

»Da, kajti Aleksej ne pomeni nič. Ako bom lahko častno imenoval svoje ime, ga bom glasno povedal pred vsem svetom. Potem bom še enkrat Rihard Brunold.«

PREPOVEDANA LJUBEZEN

PO NEMŠKEM IZVIRNIKU PRIREDILA R. L.

*

LJUBEZENSKI ROMAN DVEH MLADIH LJUDI

19. nadaljevanje

»To je eno in isto,« je rekla Karla. »Fant bo nehote razmišljal, če mu kdo kaj takšnega reče. Sploh je neverjetno predrzno, da si Helena dovoljuje mojemu sinu ukazovati, kako naj se vede proti meni. To ji ni prav nič mar, prav nič!«

Pri teh besedah je Karla udarila z roko po mizi in sunila leseno klopico, ki ji je bila pri njenem nervoznem tekanju sem in tja napoti, da je ropotaje zletela proti šivalnemu stroju.

Helena se je proseč obrnila k meni, a njene brezbarvne ustnice so mehanično ponovile: »To mi nič ni mar?«

»Prav nič!« je zakričala Karla. »Ali je mali moj otrok ali ni, je postranska reč; ne dovolim, da bi se kdo vtikal v njegovo vzgojo. Si razumela?«

»Helena se je vendar samo bala, da se dečku kaj ne zgodi — ali ne morete tega razumeti?« sem jo skušala pomiriti.

»Izvolite držati jezik za zobmi,« me je Karla zavrnila na svoj gorjanski način. »Neumna sem bila, da sem vas poklicala za pričo, vas, ki ste bili zmerom na Helenini strani. Najbrže tudi otroka ščuvate proti meni. Otroka, ki sem ga iz usmiljenja in sočutja rešila revščine, ščuvate, da me sovraži. To je ostudno, sramotno! Od zdaj naprej bodo njegovi obiski tam gori prenehali in da bo jeseni prišla nova vzgojiteljica, za to bom tudi poskrbela!«

»Karla, prosim te, kaj pa vendar misliš o nama?« je hripavo vzkliknila Helena, »prekliči, kar si rekla, prosim te. Ne raztrgaj edine tanke niti, ki me še veže na življenje! Priseževem ti, da mi je vzgoja otrokovega značaja tako sveta, kakor le more biti tudi tebi, in njegova bodočnost prav tako.«

»Ne zagovarjaj se, Helena,« sem zaklicala ogorčeno, »na srečo ima še oče besedo pri tej stvari.«

»Da, seveda, oče, oče, tega sta kajpak tudi pridobili na svojo stran!« se je razjarjeno rogala Karla.

»Karla:« je zaprosila Helena, »nehaj vendar, neizrekljivo žališ samo sebe in nas. Vem, da sem grešila, a ne daj, da bi se morala tako strašno pokoriti. Dovolj težko mi je bilo, priti sem, a ti...«

»Prišla si, da, vidim, a nisem te klicala,« se je Karla surovo zadrla, »kajti očitka, da otroka hujskaš zoper mene, se ne moreš oprati; zato je bilo nepotrebno, da si prišla semkaj.«

Helena je spričo tolikšne grobosti kar onemela. Vzela je svoje ogrinjalo s stola in hotela oditi, a videla sem, da je le s težavo stala pokonci.

»Še enkrat naj opazim poskus kakšnega hujskanja,« je s povzdignjenim glasom nadaljevala Karla, »in gospod sin bo zletel ven in glorije bo konec — zanesi se na to!«

V tistem trenutku so se odprla vrata in mimo Helene je skočil Jurček, z rdečimi lički in svetlimi očki naravnost h Karli in ji s plahim laskanjem stisnil v roke nekaj rdečih aster, ki jih je najbrže pravkar natrgal na vrtu. V zadregi je spet stekel nazaj, ne da bi bil Heleno in mene sploh pogledal.

Karla je bila osupla zaradi te očitne zavrnitve njenih očitkov. Ugriznila se je v ustnice, slednja mišica na njenem obrazu je zatrzala, gledala je v tla in nervozno mečkala nežna stebelca. Potlej se je na lepem obrnila in je šla v svojo spalnico, ne da bi naju počastila s svojim pozdravom.

»Pojdi, Helena,« sem rekla, »spremila te bom domov. Tvoja sestra je bolna in nesrečna.« Pustila je, da sem jo odpeljala, in ubrali sva pot čez zelenjadni vrt, da naju ne bi mogel Jurček najti.

»Lepo te prosim,« sem ji očitala, »kako si se mogla iti h Karli opravičevat — zdaj res misli, da je imela prav.«

Helena je zajokala. »Hotela sem ji le izbiti iz glave njeno strahotno nezaupanje,« je rekla, »pa sem stvar le še poslabšala.«

»Samo strah govori iz nje,« sem jo tolažila, »čuti se osamljeno in brez ljubezni. In edini, ki zanj bije njeno srce, Jurček, si tega nič ne žene k srcu in se nagiba k tisti, ki jo sovraži. Odpusti ji, samo zato ti dela krivico, ker se zaveda svoje nemoči.«

»Odpustim naj ji?« je ponovila Helena. »Ali ji imam jaz kaj odpustiti? Le ona meni, vedno le ona meni. Moj Bog, kako na prebolim, da ne bom otroka nič več videla? Tega ne bom prenesla.« Čez nekaj časa je pa vprašala: »Ali si ti rekla Jurčku, naj nese cvetlice svoji materi?«

»Ne, Helena! Opomnila sem ga le, da jo žali, ker je noče poljubiti, in da ji mora pri vsaki priložnosti pokazati, kako rad jo ima.«

»Sam si je to izmislil, moj ljubi, mali Jurček,« je zašepetala in lahen nasmeh je prešinil njen objokani obraz.

Teden pozneje sta Jurij in Karla poslala damam z zavoda povabilo, na praznovanje Jurčkovega rojstnega dne. Dame so pa odgovorile, da bi vse z gospodično Nordmannovo vred prav rade prišle, a gospodična se ne počuti dobro, ker jo že nekaj dni hudo glava boli.

Odgovor je napisala gospodična Dürrhahnova in Jurij ga je čital v moji in Jurčkovi navzočnosti.

»Helena je bolna?« je vprašal Jurij v skrbeh. »Kaj pa ji je, gospodična Ana, ali ste bili pri njej? Ali ima zdravnika?«

»Že precej dolgo nisem bila nič gori, gospod Jurij, kaj nevarnega pa ne bo, ker sem še včeraj govorila z Loti. Ona bi mi bila že povedala.«

Nejeverno me je pogledal. »Kako pa, da že nekaj dni niste bili nič gori?«

»Slučajno je tako naneslo,« sem zmedeno odgovorila.

»Teta Ana le hotela ni,« je iznenada zaklical Jurček. »Včeraj sem hotel k teki Heleníci, a je rekla, da morava ili v gozd, ker zdaj rukajo jeleni.«

»In ti si se veselil jelenovega rukanja, kajne? Ali si res videl jelena?« je vprašal Jurij.

Jurček je vstal in pokazal, kako velike rogove je imel: »Očka, tako velik je bil, s takšnimi rogovi, pri jelkah je stal in se ni ganil, ko sva ga gledala. Potlej, ko sva se nekoliko oddaljila, je pa tako zarukal, da se je teta Ana kar prestrašila. Kajne, teta, kakor kakšen lev, tako je zarjul.«

Jurij je otožno prikimal. »Da, da, zdaj slišim včasih zvečer rukanje jelenov prav v svojo sobo. In kdaj pa kdaj...« utihnil je in okrog ustnic se mu je začrtal žalosten nasmeh.

»Jurček,« je dejal, ko se je zdramil iz kratkega premišljevanja, »s teto Ano moraš iti v Malo Züllo, če je pri volji, in vprašati, ali je tetka Helenica zelo bolna. Če pa ne utegnete, gospodična Meissnova, pošljite otroka s Fricem tja gor.«

Na jeziku sem imela, da bi rekla: Oh, rajši ne, le tega ne! A ubogega, nič ne slutečega moža nisem smela razburjati.

»Rajši grem sama,« sem predlagala, »kajti... morebiti je influenca... ali kaj nalezljivega.«

»Ne, ne,« je prosil otrok, »jaz bom šel tudi k tetki Helenici; očka, teta Ana me mora vzeti s seboj, reci ji.«

»Koga je pa moja žena povabila?« je vprašal Jurij.

»Običajne goste pač,« sem odgovorila, »Scheibendorferjeve in nadgozdarja, ki bo tokrat prišel s svojo mlado ženo, pastorjeve in Neuburgerjeve...«

Jurij je vzdihnil. Praznovanje rojstnega dne se mu je že od nekdaj zdelo tako neznosno, tako netaktno in neizrekljivo mučno.

»Scheibendorferjevi bodo prinesli s seboj svojo malo punčko,« je pojasnil Jurček, »a z njo se še igrati ne morem, saj je komaj shodila. Nihče nima nobenega dečka, da bi prišel k meni.«

»Tokrat bo pa neki fantek vmes,« sem ga tolažila, »vnuk gospe pastorjeve, ki je samo leto dni starejši od tebe in je prišel semkaj na obisk s svojo mamo.«

»Zdaj pa spet malo vtakni nosek v knjigo,« je presekal Jurij kramljanje. In medtem ko se je otrok poglobil v pravila seštevanja, so se moje misli sukale okoli Karle, ki je od onega popoldneva hodila okrog prav čudne volje. Že nekaj dni se je vneto pripravljala za praznovanje Jurčkovega rojstnega dne, čeprav se je slabo počutila; zdelo se je, da ga je v moji prisotnosti komaj opazila. Kako se trudi, da bi si z raznimi ljubeznivostmi pridobila otrokovo srce, mi je Jurček sam povedal. Davi mi je ves vesel pripovedoval:

»Teta, kaj misliš, da mi bo mama podarila pojutrišnjem? Jaz že vem... veliko je in rjavo in štiri noge ima.«

»Nikar preveč ne razmišljaj,« sem hladno odgovorila, čeprav sem vedela, da v konjskem hlevu že nekaj dni stoji poni. Karla ga je, praktična kakor je, kupila od nekega kočijaža, ker je bila žival res poceni. Ali Jurij kaj ve o tem živem darilu za rojstni dan, mi ni bilo znano.

Da Helena ni bolna, sem zanesljivo vedela, a kljub temu Jurčka nikakor nisem hotela vzeti s seboj. Odvrnila sem ga od njegove namere in ga pustila pri pastorici, ki je imela zanj tovariša njegovih let. Pastor jima je obljubil sprehod k starinskim grobovom in zato se je Jurček odpovedal svojemu načrtu, da bi obiskal tetko Helenico. A pozdrave zanjo mi je venomer iznova naročal.

Heleno sem našla v njeni sobi pred odprto pisalno mizo. V predalčkih je imela celo kopico fotografij, vse o otroku; zadnja in največja, ki jo je napravil Breitenfeld, je bila pa v sredi.

»Ali si vendar že prišla k nam,

V 24 URAH
barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh
tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Navadno opazimo prepozno!

Ko začutimo sončne opekline, je že prepozno! Zato se morate poprej namazati s kremo NIVEA ali z oljem NIVEA. Če pripeka sonce zelo močno, treba mazanje večkrat ponoviti. Potem boste počrneli hitro in enakomerno.

VSAK TEDEN DRUGA

Današnji svet je praktičen

Ana?« je vprašala. »Zelo me veseli. Kako je kaj gori?«

»Naročili so mi, naj te vprašam, ali si res bolna, Helena!«

»Kdo je naročil? Karla?«

»Ne, Jurij.«

Nežna, komaj vidna rdečica je zalila njen bledi obraz.

»No, prav za prav nisem... vzrok sem pač morala navesti, ko sem sporočila, da ne bom prišla, kajne?« je rekla in se nasmehnila, »čisto zlagano pa tudi ni, kajti nič kaj dobro se ne počutim. Tudi ne glede na zadnje dogodke bi mi bilo zelo mučno igrati komedijo. Še vesela sem, da mi Karlino ravnanje daje priložnost, da vabilo odklonim. Ko le ne bi tako neizrekljivo hrepenela po ljubem, malem fantalinčku!«

»Pri pastorjevih je in te pozdravlja. Karla mu bo podarila ponija in na njem bo prijahal k tetki Helenici. Še zmerom upam, da bo Karla kmalu spregledala, kako grdo je ravnala, in potlej ga boš lahko večkrat imela pri sebi.«

Žalostno je zmajala z glavo in hlastno obrnila pogovor drugam.

»Saj boš ostala na čaju?« je vprašala, »mislim, da je že čas. Kar naprej pojdi v sobo, prečej pridem za teboj.«

Spodaj v veliki in udobni sobi, ki jo je ogrevala velika lončena peč, je že stala pogrnjena miza pod velikim lestencem. Na drugem koncu sobe so v naslanjačih sedele vse tri dame za okroglo mizo in čitale, delale ročno delo ali kaj podobnega. Razveselile so se mojega obiska, a takoj nato so me obsule z vprašanji o Heleni.

»Zadnji čas se je tako spremenila. Zmerom je imela za nas odkrito besedo in prijazen nasmeh, zdaj pa sedi med nami, kakor da je ne bi bilo,« je tožila majorka, dvorna dama je pa pristavila: »Najbrže je kaj neprijetnega doživela in nekaj jo bržkone na to spominja, kajti tak je človek le, če duševno trpi.«

»Jaz pa mislim,« je menila preudarna gospodična Dürrhahnova, »da se boji za Karlo. Njena mati je prav tako začela z nogo in suhim pokašljevanjem. To ji roji po glavi in čeprav ni med njima tako velike ljubezni, je sestra nazadnje le sestra.«

»Že mogoče,« sem rekla, ko sem sedla, »da se Helena boji, a potrebno ni, Karla je spet krepko na nogah in Jurčkov rojstni dan bodo praznovali nad vse slovesno.«

Potlej je pogovor nanesel na preselitev doktorja Brauneja. Stare dame so se pomenljivo nasmehnile in majorka, ki je bila nesrečno poročena, je vzdihnila: »O, jaz si prav lahko predstavljam, kako je naši ljubi Heleni... bolje je, da se ni poročila!« Gospodična Dürrhahnova je vedela povedati o novem zdravniku, da je oženjen in da ima že odrasle hčere. Baje misli zgraditi vilo, ker imajo komaj dovolj prostora v starem zdravniškem stanovanju.

Potlej je prišla Helena. Sedle smo za mizo in se večidel pogovarjale o bližnjem praznovanju rojstnega dne v Veliki Zülli. Dame so se v šali prepirale, kakšen napis bo imela letos torta, ki jo Jurček vsako leto dobi od njih. Nazadnje je gospodična Dürrhahnova predlagala, da bo sama zložila verz in ga v njem opomnila, da tet iz Male Zülle ne sme pozabiti, kakor se je to zadnje čase zgodilo. Tako nekako se je glasila: »Želimo ti, dragi Jurček, veliko sreče za tvoj rojstni dan in ne pozabi nas tako hitro, kakor boš pojedel torto.«

Helena je molče sedela med nami in zdelo se je, da je s svojimi mislimi nekje čisto drugje, dokler ji ni gospodična Dürrhahnova napolnila krožnik in rekla:

»Jejte, spoštovana prednica, jejte! Še zboleli nam boste.«

Potlej se je zbrala in jedla. Ko me je spremljala skozi vrt, sem ji še enkrat rekla:

»Nič se ne žalosti, Helena. Ne veš, kdaj boš potrebovala vse svoje moči.«

Zmajala je z glavo: »Za nobeno stvar nimam več veselja in moči, edino Boga še prosim, da mi ne bi bilo treba več živeti!«

Še preden sem jo začela oštevati, me je pustila in izginila v noč. Potrta sem šla sama naprej in v župnišču sem dobila Jurčka, ki sem ga žarečih lička našla pri knjigi z njegovim novim prijateljem Vilijem. Sedela sta za veliko mizo v družinski sobi in brala pravljice.

Kakor žerjavica je bil otrok, ko sva se vračala domov in junaki iz pravljice so mu venomer rojili po glavi.

Ko sva šla tiho skozi vežo in hotela oditi v najini sobi, je Karla na lepem stopila izza sobnih vrat, zgrabila otroka za ramo in ga vprašala:

»Kje si bil?«

»Pri Viliju!«

»Kdo je to?« Ni se takoj spomnila.

»V župnišču je bil, gospa Karla. Kaj sta ti rekla gospod in gospa pastorjeva, Jurček?«

»Lepe pozdrave pošiljata!« je sporočil in ves srečen ji je položil roke okrog vratu in ji ponudil lička, da bi jih poljubila.

»Ali ne lažeš, fantalin?«

Užaljen jo je spustil in jo kljubovalno pogledal; brez besede se je obrnil in stekel po stopnicah.

»Prepričajte se sami pri pastorjevih,« sem mirno odgovorila. »Lahko noč, gospa Rhodnova!«

Užaljena v dno srca, sem šla za otrokom. Slišala sem še odmev vrat, ki jih je Karla zaloputnila, dokler ni tudi to zamrlo v noč.

* * *

Prišel je Jurčkov rojstni dan. Najprej je dečka poklical k sebi njegov oče; nazaj je prišel ves srečen z majhno srebrno žepno uro. V roki je pa ponosen nosil denarnico s tremi srebrniki. To je bil prvi denar, ki naj bi ga odslej dobival vsak mesec.

Jaz sem mu dala za dar narodne pravljice in dobila v zahvalo vroč poljub. Potlej smo šli k zajtrku v Karlino sobo, ker so v jedilnici že začeli pripravljati mizo za kosilo. Vrtnar je prinesel cvetlice in prve grozde iz zülske trte, ki jih je prihranil za otrokov rojstni dan. Služkinja se je prikazala s kolačem, stari Fric mu je pa izročil majhen jezdni bič s srebrno kapico:

»Poglej, Jurček, s temle bičem v roki se je tvoj oče naučil jahanja, takrat ko sem bil še konjar pri pokojnem dedu. Nekoč mi ga je podaril za spomin. Morebiti ga boš kdaj potreboval, prinese naj ti veliko sreče!«

Srečni Jurček se je starčku ves ganjen zahvalil in pri zajtrku skoraj ni spustil biča iz rok.

Karla ga je poljubila na čelo, potlej je pa nemo obsedela. Ko je pojedel, ga je prijela za roko in dejala:

»Zunaj na vrtu boš nekaj našel, kar sem ti jaz podarila, pojdi z mano!« Vendar se je že iztrgal, še preden smo prišli do vežnih vrat. Ko smo ga spet zagledali, je bil že pri poniju. Obe roki mu je ovil okrog vratu in v neizrekljivem navdušenju ga je burno poljubljal na ščetinasto grivo.

»Moj konjiček, moj dragi konjiček! Kako ti je vendar ime? Lovrenc, za njegovo ime moraš vendar vedeti.«

»Ne vem, Jurček! Saj mu daš lahko sam ime.«

»Mama, povej vendar, kako naj mu bo ime?« ji je zaklical Jurček. Obstal je in za trenutek pomislil.

»Že vem, že vem — Miško mu bo ime. Včeraj, mama, mi je o njem pripovedoval gospod pastor.« Stekel je h Karli, ki se je ponosno smehljala: »Tisoč in tisočkrat hvala, ljuba mamica!« Nato pa precej: »Ali ga smem pokazati teti Helenici, ali ga smem?«

Pobledela je in smeh ji je zamrl; obstala je, ne vedoč, kaj bi.

»Prosim, lepo prosim,« je moledoval mali.

»Ne, Jurček,« sem posegla vmes, »danes ne, saj še ne znaš jezditi in mama bi se morala jeziti. Danes že ne.«

»No,« je menil Lovrenc, »bom šel že jaz zraven in bom peljal konja, kaj se naj pa potlej zgodi otroku?«

Stala sem za Karlo in Jurčka proseče pogledala; razumel me je.

»Enkrat pa vendar smem okrog travnika?« Ko mu je Karla prikimila, mu je Lovrenc pomagala v sedlo in mali je sedel tako trdno v njem, da je bilo veselje. Potlej je zavihtel klobuček proti očetovemu oknu in zmagoslavno zaklical: »Očka, tako sem vesel!«

»Ali imate kaj dela zame?« sem vprašala Karlo, ki je stala zraven mene in opazovala vsak otrokov gib.

Zmajala je z glavo, ne da bi obrnila oči od Jurčka.

»Ne! Sicer pa ima Jurček danes prosto, ne?«

»Da, Jurček ima prosto, ne potrebuje me in če dovolite, bi rada obiskala Heleno; zelo sama bo danes — ali menite, da ne, gospa Karla?«

»Kakor se vam zdi,« je hladno odgovorila.

»Hvala, gospa Rhodnova,« sem rekla in kmalu nato sem hitro korakala skozi park, vesela, da sem se tako lahko izmuznila. Danes me Jurček ne bo pogrešal, ker ima uro in konja in tovariša.

Ves dan sem sedela pri Heleni. Pogovarjali sva se o preteklih težkih dneh, o njenem kesanju, ki ga ne bo nikoli konec, o njeni ljubezni do otroka; okrog tretje ure sva napravili samoten sprehod v gozd. Srečna je bila, da je hotel mali kljub vsem svojim igračkam k njej.

»Da bi le zmerom tak ostal, a tega ne morem pričakovati,« je menila, »če mi ga bodo tako sistematično odtujevali. A že mora biti tako, tudi to moram pretrpeti.«

»To bo prešlo,« sem jo venomer tolažila, »Karla mora prej ali slej spregledati, da nima prav.«

Potlej sva spet sedeli v prijetni sobi pri kavi in Helena mi je pokazala zavojček tenkih deških nogavic.

»Ali bi jih mogla vtihotapiti med njegovo perilo? Drugih reči se mu ne upam podariti. In še tole sliko njegovega deda, ki jo mora postaviti na svojo mizo. Reci mu, naj bo tako priden in dober, kakor je bil nekoč njegov ded.«

Bila je zelo žalostna in je z očitnim samozatajevanjem rajši govorila o drugih rečeh. Pripovedovala je istorijce o prepirčkih dvorne dame in učiteljice. In o majorki, ki se vtakne vmes, če ne moreta priti do kraja.

Še preden sva se pogovorili, se je znočilo in izpred sobnih vrat sta nama udarila na uho prodirljiv glas gospodične Dürrhahnove in smeh dvorne dame. Dame so se vrnile in so hotele gospodični prednici poročati o praznovanju.

»Moj Bog!« je vzdihnila Helena, ko je vstala, da bi vstopajočim stopila nasproti. Vse tri dame so bile židane volje, vsaka izmed njih je nekaj prinesla svoji dragi, mladi prednici — kolač, cvetlice in slaščice. Pripovedovale so, da je bilo zelo prijetno. Breitenfeldovi so prijazni ljudje in obljubili so, da bodo prišli na prihodnji zavodov praznik. Njihov ljubi zavetnik je bil precej tih, »in lepo vas prosim, Helena — pri vsem trpljenju, ko je že leta in leta prikovan na stol, ni to nič čudnega!« Neuhofer je bil dolgočasen ko zmerom, nova gospa nadgozdarjeva — no še nič se ne ve, prava kmečka nedolžnost; komaj je odprla usta, da je odgovorila: »Da«, ali »Ne«. Pastorjeva hčerka je prava podoba svoje dobre matere. Njen sinček je nasproti Jurčku kakor poni nasproti čistokrvni živali. Sicer pa dobro vzgojen in vljuden. Breitenfeldova mala je kakor angelček, a trmasta; gospa Karla je pa v vlogi gospodinje samo sebe prekosila.

Pripravila sem se za odhod, vzela Jurčkova darila in poljubila Heleno.

»Do zadnjega sem mislila, da bo prišel za kakšen trenutek,« mi je zašepetala — »tako nespametna sem, Ana; saj je zdaj tako vnet za Karlo — kar je čisto naravno!«

Ko sva se poslovili in sem šla doli po stopnicah, sem zagledala Loti.

»Dober večer, gospodična! Če dovolite, vas spremim domov; sicer sem šele prišla od praznovanja, vendar je nocoj gosta tema in nobene svetilke nimate s seboj.«

Branila sem ji, a vztrajala je pri tem, da me bo spremila. Skoraj praznična se mi je zdela, v svojem črnem suknenem plašču, s tremi ovratniki in izpod kapuce se je svetlikal bel naborek njene čepice.

»Povedati vam moram, zakaj sem silila z vami, gospodična Meissnova. Pravkar se je namreč v Veliki Zülli nekaj zgodilo, kljub temu, da je šlo do zdaj vse po sreči.«

»Kaj je pa že spet, za božjo voljo?« sem rekla in prestrašena obstala in v temi skušala razbrati obraz stare ženske.

»Nikar se ne ustavljajte, gospodična Meissnova, kar naprej pojdite,« je prosila starka in me vlekla. »tukaj je ozka pot in še v Züllo lahko padete. — Prav nič se ni zgodilo, če bi bila to druga mati in drug sin. Torej, mali je danes ves iz sebe od sreče, saj mu bo njegov oče odslej dajal vsak mesec drobiž — to že veste. In majhno denarnico ima in tri marke notri. Mama mu je po kosilu dala še knjižico, ki bo vanjo zapisoval izdatke, da bo vse v redu. Ko so gostje odšli, ga je njegova mama vprašala, medtem ko je zlagala kozarce in porcelan v omaro, kaj bo vendar z denarjem. ‚Saj ga nimam več!' je ves vesel dejal mali, ko ji je — kakor majhen vitez — podajal kozarce, tako ljubko. ‚Tako?' je vprašala gospa Rhodnova, ‚kje ga pa imaš?' — ‚Lüderjevi gospe sem ga poslal, da bo zanj kaj kupila svojemu sinčku. Tudi on ima danes rojstni dan pa ni prav nič dobil, ker ves denar porabijo za zdravila njegovega brata. Lorene mi je davi to povedal.'

»No in zdaj, kaj pač menite, gospodična. Kakšna druga mati bi se tega iz srca razveselila, ker je njen otrok sočuten in usmiljen — a veste, kaj je naša gospa napravila? Pobledela je ko kreda, zgrabila Jurčka, ga potegnila čez stol — in po njem! Stala sem nedaleč stran in pomagala šteti Fricu pribor. Skočila sem tja in zakričala: ‚Gospa Rhodnova, nehajte vendar!' Surovo me je odrinila, da me še zdaj boli, najrajši bi me pa udarila. Mali ni niti črhnil, a bil je bel ko zid. Ko je vstal, je svojo mater meril izpod čela. Prhala je od razburjenja, stresla Jurčka za rame in mu rekla: ‚Tako, fantalin, zapomni si, to boš dobil vselej, kadar boš imel preveč plemenite muhe — naučila te bom tratiti denar, kakor je treba — si razumel? Upam, da si boš dobro zapomnil, kdaj si jih dobil, ker je ravno tvoj rojstni dan.'

Potlej ga je pustila, pospravila zadnje kozarce, zaprla je omaro in odšla v svojo sobo. Stopila sem k otroku in ga hotela tolažiti, a stekel je gori po stopnicah. — No, gospodična, kaj naj pa postane pri takem postopanju iz dečka? Tako težko mi je pri srcu.«

Kar gnalo me je, da bi čim prej prišla v Veliko Züllo. Moj Bog, Loti je imela prav, nič več ne gre brez poloma.

Na milijone gospodinj

Vam bo potrdilo iz lastne skušnje:

najboljša nega za dragoceno perilo je zares dobro milo, kakor je Schichtovo terpentinovo milo. To milo odpravi temeljito in prizanesljivo vso nesnago. Perilo je bolj trpežno in vedno bleščeče belo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo

»Glejte, da pridete domov, Loti,« sem rekla, »hitreje moram stopiti, sicer pa — otroku ne bo škodovalo, če se bo navadil obračati denar. Lahko noč!«

»Tega še sami ne verjamete, gospodična Meissnova,« mi je užaljeno zaklicala, »in s tepežem se mali ne bo navadil.«

Mislila sem si: prav imaš!

Ko sem vsa zasopla od hitre hoje stopila v dečkovo sobo, je sedel pri mizi in listal po svoji knjigi pravljic. Delala sem se, ko da nič ne vem, a prestrašila sem se njegovega bolestnega izraza na lepem deškem obrazu. Očitno je bil Heleni neizrečeno podoben, z globokimi brazdami pod obupanimi očmi.

»No, ljubček, ali je bilo lepo?« sem ga prostodušno vprašala. »Kaj pa čitaš?«

»Samo lislam, teta,« je odgovoril.

»Truden boš, moj mali, pojdi spat.« Odkimal je in zaprl knjigo.

»Ali si že želel očku lahko noč?«

»Da, že poprej. V temi sedi, v kotu kakor vsak večer in poljubil me je in dejal, naj ostanem še pri njem. A nocoj me tako trese, mraz je tukaj, kajne teta?«

»Poglej,« sem začela in prižela nase trepetajoče mlado telo, »to ti pošilja tetka Helenica in ti želi veliko sreče. Slika tvojega deda je in tetka želi, da bi bil njemu podobn, Jurček.«

Prikimal je in molče gledal sliko.

»Tukaj so pa lepe, tenke nogavice, ki ti jih je tetka sama spletla.«

Pogladil je zavojček, potlej pa spet dejal:

»Tako me trese, teta.«

Hitro sem ga slekla in ga položila v posteljo. Drobno telesce je trepetalo pod lahko odejo, a oči so bile široko razprte in so me vprašujoče in obupano gledale.

»Ali nisi truden, ljubček moj?«

»Ne!« je zmajal z glavo.

»Ali naj se pogovarjam s teboj — da? No, potlej mi najprej povej, kako si jezdil in kaj pravi tvoj prijatelj Vili, ko imaš tako ljubkega konjička?«

Radio Ljubljana
od 18. do 24. avgusta 1938.

ČETRTEK 18. AVGUSTA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda ■ 19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Plošče ■ 20.10: Slovenščina za Slovence ■ 20.30: Koncert ■ 22.00: Koncert na klarinetu ■ Konec ob 23. uri.

PETEK 19. AVGUSTA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 14.00: Napovedi ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: O letošnjem planinskem izletu v Tatre ■ 20.00: Plošče ■ 20.10: Domača keramika ■ 20.30: Koncert ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.30: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA 20. AVGUSTA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Pogovori s poslušalci ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: VIII. večer muzi-komedijantov ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA 21. AVGUSTA

8.00: Kvartet mandolin ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine ■ 11.30: Otroška ura ■ 12.00: Plošče ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 17.00: Kmet. ura ■ 17.30: Koncert lahke glasbe ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Plošče ■ 20.30: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Koncert Radijskega orkestra ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 22. AVGUSTA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Plošče ■ 20.10: Narodopisni pomen božjih poti ■ 20.30: Violinski koncert ■ 21.20: Za veselje in zabavo ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

TOREK 23. AVGUSTA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Plošče ■ 20.10: Po moravški dolini ■ 20.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 21.15: Klavirski koncert ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik ■ Konec ob 23. uri.

SREDA 24. AVGUSTA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Plošče ■ 18.40: Mladinska ura ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Plošče ■ 20.00: Pevski koncert ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Pevski kvartet ■ Konec ob 23. uri.

FR. P. ZAJEC
IZPRASAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9
Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, toplomerov, barometrov, barotermometrov, hygrometrov itd. — Raznovrstne ure, zlatnina in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Lahka letna oblačila, vetrne suknjiče, perilo itd. prodaja najceneje
Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.